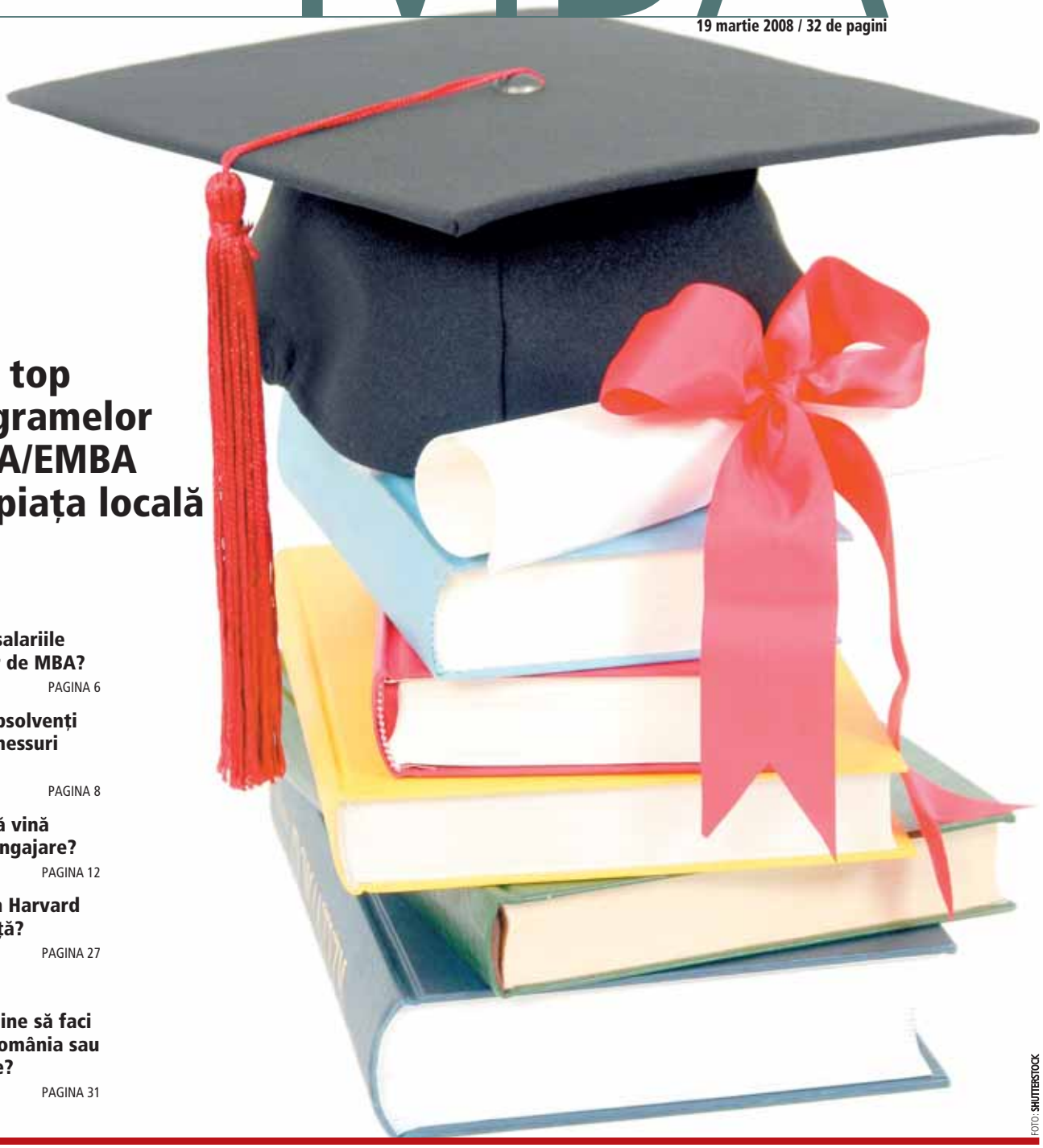
ZIARUL FINANCIAR

top MBA

19 martie 2008 / 32 de pagini

Primul top al programelor de MBA/EMBA de pe piața locală

Cu cât cresc salariile absolvenților de MBA?
PAGINA 6

Câți dintre absolvenți pornesc businessuri proprii?
PAGINA 8

Când încep să vină ofertele de angajare?
PAGINA 12

Când va intra Harvard direct pe piață?
PAGINA 27

Unde e mai bine să faci un MBA: în România sau în străinătate?
PAGINA 31

FOTO: SHUTTERSTOCK

Primul top al programelor de MBA/EMBA de pe piața locală

Alina Pahoncia

Mai bine de 2.000 de manageri români au absolvit programe de MBA sau de EMBA locale. În aceste condiții lansarea primului top al MBA-urilor nu mai putea să întârzie.

Analiza include toate școlile care oferă programe de MBA și EMBA pe piața locală.

Școlile locale au fost definite ca fiind cele care permit urmarea cursurilor în țară. Printre acestea se numără reprezentanțe ale unor școli de afaceri din străinătate, dar și universități locale care funcționează pe baza unor parteneriate internaționale.

Aproape 500 de manageri vor absolvi programe de MBA și Executive MBA în acest an, iar numărul lor va crește, de vreme ce alte trei școli se pregătesc să intre pe piață.

Deocamdată nicio școală de business locală nu s-a extins în afara României.

ZF a trimis 500 de chestionare absolvenților și școlilor de afaceri. Topul ZF este, în afară de cel general, structurat pe categorii și cuprinde interviuri cu reprezentanții școlilor de afaceri locale și topuri ale programelor de MBA realizate pe plan internațional.

Ranking-urile programelor de MBA sau Executive MBA sunt realizate anual sau o dată la doi ani de către cele mai prestigioase publicații de business din lume, ca Financial Times, Wall Street Journal, The Economist, Forbes.

Aproximativ 70.000 de absolvenți termină în fiecare an în lume un program de MBA sau Executive MBA, în ultimii 20 de ani numărul școlilor de business crescând de patru ori. În Marea Britanie, de exemplu, anual, 11.000 de absolvenți termină programe de MBA, 7.000 dintre aceștia fiind britanici. Managerii români pompează anual aproximativ 5 milioane de euro în conturile școlilor de afaceri.

Programele de MBA/EMBA din România

1. **EMBA WU Executive Academy Viena**
2. **PMBA Project & Process Management WU Executive Academy Viena***
3. **EMBA CEU Business School**
4. **EMBA Asebuss**
5. **MBA OU Business School**
6. **MBA DeSales University/Universitatea Româno-Americană**
7. **EMBA Tiffin University**
8. **EMBA Sheffield City College**
9. **MBA Marketing și Vânzări ASE/Gallup****
10. **MBA Româno-Canadian/ASE**
11. **MBA Fine University of Wales**
12. **MBA Marketing Direct ASE/University of Akron****
13. **MBA City University of Seattle**
14. **MBA Româno-German/ASE**
15. **MBA INDE/CNAM Paris**

*** Se lansează pe piața locală în luna mai**

**** Programe în fază de proiect**

Top ZF al celor mai bune MBA/EMBA

PROGRAM/ȘCOALĂ	PUNCTAJ
1. EMBA WU Executive Academy Viena	72
2. EMBA Asebuss	65
3. EMBA Tiffin University	60
4. MBA Româno-Canadian	52
5. MBA Open University Business School	47
6. MBA INDE/CNAM Paris	44
7. MBA Româno-Germ	34
8. MBA City University of Seattle	33

* Sheffield City College nu este inclus în topul final, întrucât nu are încă absolvenți.

Topul a fost creat alocând punctaj în ordine descrescătoare de la 9 la 1 pentru fiecare program în funcție de răspunsurile celor chestionați la cele zece criterii de mai jos și agregând rezultatele. Criteriile sunt:

- Creșteri salariale
- Intrarea în antreprenoriat
- Posibilitățile pentru promovare
- Schimbarea jobului
- Networking
- Calitatea predării
- Îmbunătățirea abilităților de management
- Îmbunătățirea abilităților personale
- Experiența profesorilor
- Calitatea cursurilor

Am considerat că prețul și timpul alocat pentru un program sunt apreciate de fiecare posibil candidat în parte în momentul alegerii unui program și nu le-am inclus în top. Nici experiența în management sau în muncă nu au fost incluse ca și criterii. De asemenea, am considerat ponderea celor zece criterii egală ca importanță.

Ce se întâmplă după absolvire? În general, există trei opțiuni mari pe care le poate lua în considerare un manager: avansare în compania în care lucrează deja, schimbarea jobului, respectiv trecerea într-o altă companie pe o poziție mai bună, și antreprenoriatul.

Managerii români experimentează în prezent toate cele trei variante. După absolvire, salariile cresc, în medie, cu 50%, iar în unele cazuri se dublează sau chiar se triplează.

Salariile absolvenților români de MBA sunt de aproximativ 2.000 de euro pe lună.

Românii, printre cei mai mobili manageri din regiune, își schimbă jobul în proporție de până la peste 60% după absolvire, uneori chiar de două ori în decursul aceluiași an. Mai bine de 20% dintre absolvenți au mai multă încredere în forțele proprii și intră în antreprenoriat, în cele mai multe dintre cazuri în zona de consultanță.

În prezent, există 12 programe de MBA - 5 Executive MBA-uri și 7 MBA-uri - și alte trei care urmează să fie lansate.
Cu toate acestea, piața românească este cu mult în spatele unor țări din regiune ca Ungaria, Polonia sau Slovenia, unde se regăsesc centre academice puternice de business.

Piața programelor de master în afaceri a crescut relativ repede din punct de vedere cantitativ, dezvoltându-se în ritm cu economia, însă este încă difuză și nematură. Mulți dintre manageri nu aleg programele în funcție de valoarea lor, ci pe filiera contractelor corporatiste pe care le au încheiate furnizorii de MBA-uri cu angajatorii lor, iar unii dintre reprezentanții școlilor nu își cunosc nici ei în totalitate competiția. Ideea „colecționării de diplome" se resimte încă destul de puternic, fapt ce alimentează o anumită doză de scepticism a angajatorilor vizavi de absolvenții de MBA/EMBA.

Metodologie

Topurile au fost realizate pe baza a două tipuri de chestionare (unele adresate reprezentanților școlilor de afaceri și altele absolvenților de anul trecut).

În total, au fost analizate aproximativ 300 de chestionare, care au reprezentat o rată de răspuns de peste 40% pentru fiecare școală.

Programe precum cel de Marketing și Vânzări al ASE/Gallup, cel de marketing direct ASE/University of Akron și programul de project management al WU Executive Academy Viena nu au fost incluse în toate topurile, întrucât nu au fost încă lansate pe piață.

Datele referitoare la programul de EMBA al Sheffield City College reflectă răspunsurile studenților, întrucât școala nu va avea prima serie de absolvenți decât la sfârșitul acestui an.

Programele CEU Business School, MBA Fine University of Wales și DeSales University nu au fost incluse în toate topurile, întrucât nu au întrunit o rată de răspuns satisfăcătoare din partea absolvenților.

Un MBA nu garantează succesul, dar crește șansele ca acesta să vină mai rapid

FOTO: **Silviu Matei**

JOHN WALSH,
director al programului de Executive MBA al IMD, Elveția

Profilul managerilor care fac un MBA este foarte diferit de al celor care aleg un EMBA.

Alina Pahoncia

Managerii care aleg un program care se desfășoară full-time au, de cele mai multe ori, drept scop schimbarea carierei, a angajatorului, o funcție superioară sau un salariu mai mare. Vor să și învețe, desigur, dar principalul scop este o schimbare radicală de acest fel. „Depinde foarte mult de obiectivele tale când faci un MBA", spune John Walsh, director al programului de Executive MBA oferit de International Institute for Management Development (IMD) din Elveția, una dintre cele mai prestigioase școli europene.

Pe de altă parte, deși poate suna puțin cinic, creșterile salariale sunt principalele criterii pe baza cărora sunt ierarhizate programele de master în afaceri.

Pe de altă parte, indiferent de cât de bine este ales un program, succesul unui MBA depinde de perspectiva pe care o au angajatorii asupra rezultatelor absolvenților la final.

Peste 90% dintre studenții programului de EMBA al IMD sunt sponsorizați de companii, și cum vârsta medie este 38 de ani, ei nu folosesc programul de EMBA pentru a schimba angajatorul sau pentru a promova. „Studenții noștri nu definesc succesul printr-un salariu mai mare, ci prin obținerea unor instrumente care să îi ajute să își facă munca mai ușor și mai bine", spune directorul de program.

Walsh spune că unul dintre exemplele pe care le dă studenților săi cu privire la utilitatea unui master de business este cel al unui fost absolvent al IMD, care era angajat al companiei producătoare de componente de calculator Logitech. În timpul unei prezentări pe care o ținea în fața colegilor săi de Executive MBA, unul dintre aceștia i-a atras atenția că este destul de deranjant că atunci când faci o prezentare să nu te încadrezi în timp, dar este la fel de supărător și să te tot uiți la ceas în timpul ce vorbești. „Managerul respectiv a creat o telecomandă destinată prezentărilor din PowerPoint care putea fi setată la început pentru a indica vorbitorului, pe un mic ecran, cât timp i-a mai rămas până la finalul intervenției sale. Nu este o invenție extraordinară, însă Logitech a vândut peste 100 de milioane de bucăți din acest model", spune Walsh.

„Managerii noștri trebuie să lucreze 15 ore pe săptămână pentru a finaliza programul. Nu le putem garanta că vor avea succes după absolvire, însă putem spune cu certitudine că în acest fel cresc șansele ca ei să facă o muncă mai bună în companiile pentru care lucrează", mai spune Walsh.

64 de manageri de top, studenți ai programului de Executive MBA al IMD, au petrecut o săptămână la București la începutul acestui an ca parte a unei excursii de studiu care a implicat vizite în Irlanda, România, Shanghai și Sillicon Valley.

„Studenții noștri nu definesc succesul printr-un salariu mai mare, ci prin obținerea unor instrumente care să îi ajute să își facă munca mai ușor și mai bine."

PUBLICITATE

preț

Între 4.400 și 35.000 de euro

Ierarhia programelor de instruire managerială de pe piața locală în funcție de preț.

Prețurile programelor de MBA/EMBA de pe piață

PROGRAM/ȘCOALĂ	PREȚ (EURO)
1. EMBA WU Executive Academy Viena	35.000
2. PMBA Project & Process Management WU Executive Academy Viena	19.800*
3. EMBA CEU Business School	18.600
4. EMBA Asebuss	18.000
5. MBA OU Business School	17.000
6. MBA DeSales University/Universitatea Româno-Americană	15.600
7. EMBA Tiffin University	15.490
8. EMBA Sheffield City College	14.690
9. MBA Marketing și Vânzări ASE/Gallup**	11.900
10. MBA Româno-Canadian/ASE	10.000
11. MBA Fine University of Wales	10.000
12. MBA Marketing Direct ASE/University of Akron**	7.400
13. MBA City University of Seattle	6.000
14. MBA Româno-German/ASE	5.200
15. MBA INDE/CNAM Paris	4.400

* Se lansează pe piața locală în luna mai.

** Sunt încă în fază de proiect.

PREȚURILE PROGRAMELOR DE MBA/EMBA de pe piața locală variază de la câteva mii de euro până la 35.000 de euro. Majoritatea școlilor acoperă costurile legate de taxele de școlarizare, suporturile de curs, manuale, accesul la bazele de date ale instituțiilor, materiale multimedia.
Unele dintre școlile care oferă săptămâni rezidențiale în țară sau în străinătate acoperă cheltuielile legate de acestea (MBA Româno-American, OU Business School, Asebuss).

ÎN CAZUL ASEBUSS, la prețul „de listă" se mai adaugă costurile legate de Proiectul Internațional în colaborare cu Kennesaw State University, de respectiv 2.000 de euro.

ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SHEFFIELD CITY COLLEGE, prețul programului nu include cărțile recomandate și costul aferent celor trei week-end-uri de studiu în străinătate, ceea ce înseamnă încă aproximativ 2.500 de euro în total. Nici în cazul programului de EMBA, oferit de WU Executive Academy din Viena, costul programului nu acoperă cheltuielile de transport și cazare pentru cele două călătorii de studiu.

LA COSTUL PROGRAMULUI DE EMBA oferit de Tiffin University se mai adaugă 1.200 de euro, cât reprezintă cheltuielile pentru achiziționarea manualelor, cheltuieli care sunt fixe. Pe de altă parte, instituția acordă reduceri la nivelul costului programului, care de la 15.490 de euro poate ajunge să coste 13.244 de euro.
Pentru programul de MBA al DeSales University, plata se face pentru fiecare dintre cele 12 cursuri, 1.300 de euro/curs.

Leontin Toderici,
COO și director executiv Banca Transilvania, absolvent al programului de MBA al INDE/ASE

Marele beneficiu al unui program de MBA este felul în care poți extrage din studiile de caz prezentate idei și exemple pe care le poți adapta apoi la nivelul managerial la care te afli. Programul mi-a validat unele dintre abordările din business, însă mi-a și arătat unde trebuie să insist din punct de vedere profesional.

Cel puțin 14 luni de studiu

Cât timp durează un program de MBA sau Executive MBA pe piața locală.

Durata de desfășurare a programelor

PROGRAM/ȘCOALĂ	DURATA (NUMĂR DE LUNI)
1. OU Business School	30
2. CEU Business School	24-30
3. MBA DeSales University/Universitatea Româno-Americană	18-48
4. Sheffield City College	24
5. MBA Româno-Canadian	24
6. MBA Româno-German	24
7. MBA INDE/CNAM Paris	24
8. PMBA Project & Process Management WU Executive Academy Viena*	24
9. EMBA Tiffin University	21
10. EMBA Asebuss	20
11. City University of Seattle	18
12. Fine University of Wales	18
13. MBA Marketing Direct ASE/University of Akron**	14
14. MBA Marketing și Vânzări ASE/Gallup*	14
15. EMBA WU Executive Academy Viena	14

* Se lansează pe piața locală în luna mai.

** Sunt încă în fază de proiect

DURATA PREFERATĂ de cele mai multe dintre școlile de afaceri este de doi ani.

CEL MAI LUNG PROGRAM este cel oferit de OU Business, care nu poate fi finalizat într-un interval de timp mai scurt de doi ani și jumătate. Această perioadă poate fi prelungită însă prin optarea pentru interval de timp de pauză între module.

ÎN CAZUL CEU BUSINESS SCHOOL, programul păstrează sistemul american de credite și poate dura de la 6 până la 8 semestre (minimum 2 ani, până la 2,5 ani). De la înmatriculare, studenții au la dispoziție 5 ani pentru a finaliza programul.

MBA-UL OFERIT DE CĂTRE DESALES UNIVERSITY în colaborare cu Universitatea Româno-Americană a fost conceput pentru a fi finalizat într-o periaodă de 18 luni, dar aceasta poate fi extinsă până la 48 de luni, în raport cu disponibilitățile de timp ale fiecărui student. Cu toate acestea, coordonatorii programului estimează o durată medie de finalizare de 24 de luni.

UNELE ȘCOLI au alocat în program un semestru pentru pregătirea lucrării de disertație.

SCOTT MASON,
dean of academic affairs for Southeastern Europe al City University of Seattle

FOTO: **Silviu Matei**

Piața locală a MBA-urilor, cu un pas înaintea celei din Bulgaria

Deși cu mult în spatele țărilor cu tradiție ca Marea Britanie, Franța sau chiar Grecia, piața locală a programelor de MBA o depășește ca mărime pe cea bulgară.

Alina Pahoncia

„În Grecia sunt aproximativ 20 de programe de MBA, multe dintre acestea fiind venite pe filieră americană sau britanică, iar în Bulgaria sunt patru programe străine și doar trei universități locale care oferă MBA-uri. Piața românească este mai avansată decât cea bulgară", spune Scott Mason, dean of academic affairs for Southeastern Europe al City University of Seattle, instituție care oferă pe piața locală un program de MBA.

Astfel, România a parcurs o distanță mare într-un interval relativ scurt de timp, astfel încât în prezent se poate vorbi despre competiție reală pe piața programelor de MBA.

Dincolo de diferențele legate de dimensiune, piața românească este similară cu cea bulgară în ceea ce privește profilul celor care se implică în programele de formare managerială. „Managerii sunt la același nivel, iar Grecia nu este foarte în față din acest punct de vedere, însă are avantajul istoric al unei colaborări de durată cu instituțiile de învățământ superior din Marea Britanie", precizează Mason, care, deși coordonează activitatea City University la nivel regional, are sediul operațional în Bulgaria. Cu toate acestea, angajatorii bulgari apreciază foarte mult diploma de MBA, pentru că aceasta înseamnă că managerul care o are știe unele lucruri despre business, poate mai multe decât alți eventuali contracandidați. „MBA-ul este o diplomă foarte practică."

În Grecia sunt aproximativ 20 de programe de MBA, multe dintre acestea fiind venite pe filieră americană sau britanică, iar în Bulgaria sunt patru programe străine și doar trei universități locale care oferă MBA-uri.

În acest sens, Mason dă exemplul unei companii care are nevoie de un specialist în marketing.

„S-a scris mult pe marketing, iar un angajator va aprecia mai mult un candidat care are noțiuni teoretice solide, pe lângă experiența practică. Un MBA te ajută să le obții pe amândouă", mai spune Scott Mason.

Cei mai mulți dintre manageri văd MBA-ul ca pe un bilet pentru promovare sau pentru schimbarea unui job, iar MBA-ul te ajută să avansezi pentru că „îți predă astăzi ceea ce poți aplica mâine".

„MBA-ul este o diplomă foarte practică. S-a scris mult pe marketing, iar un angajator va aprecia mai mult un candidat care are noțiuni teoretice solide, pe lângă experiența practică. Un MBA te ajută să le obții pe amândouă."

PUBLICITATE

salarii

Salariile cresc în medie cu 50%

Cu cât au crescut salariile absolvenților în timpul sau după absolvirea programului.

Top programe în funcție de creșterile salariale ale absolvenților

PROGRAM/ ȘCOALĂ	CREȘTEREA MEDIE A SALARIULUI ABSOLVENȚILOR	ABSOLVENȚII CĂRORA LE-A CRESCUT SALARIUL*
1. MBA Româno-Canadian	77%	82,5%
2. EMBA Tiffin University	63%	76%
3. MBA INDE/CNAM Paris	60%	88%
4. EMBA WU Executive Academy Viena	43%	71%
5. MBA City University of Seattle	42%	70%
6. EMBA Asebuss	41%	72%
7. EMBA Sheffield City College	34%	64%
8. MBA OU Business School	27%	69%
9. MBA Româno-German	26%	73%

Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

ÎN MEDIE, aproape două treimi dintre manageri implicați în programe de instruire managerială raportează creșteri salariale.
Creșterile salariale medii ale absolvenților variază între marje cuprinse între 26% și 77%.
Absolvenții programelor de MBA sau EMBA de pe piața locală înregistrează creșteri salariale medii de 50%.

ANUL TRECUT, salariile pe poziții de management au crescut cu 10 -20%.
Cele mai consistente creșteri salariale intervin în cazul schimbării jobului sau al intrării în antreprenoriat.
O parte dintre absolvenți au înregistrat câte două sau chiar trei creșteri salariale în timpul programului de MBA/EMBA.

UN PROCENT SUB 5% dintre absolvenți au înregistrat creșteri salariale de peste 100%, însă au fost raportate și creșteri de 300%.

POTRIVIT UNUI STUDIU INTERNAȚIONAL, un absolvent român de MBA câștigă, în medie, 3.000 de dolari pe lună, respectiv puțin peste 2.000 de euro.

UN MIDDLE MANAGER ROMÂN care lucrează într-o multinațională de pe piața locală câștiga anul trecut 2.800 de euro pe lună net, potrivit unui studiu salarial realizat de firma de consultanță în resurse umane Mercer.

MAI BINE de o treime dintre absolvenți plătesc din surse proprii pentru un program de MBA/EMBA, ceea ce demonstrează maturizarea pieței și importanța acordată formării profesionale.

Dragoș Petrescu,
proprietarul lanțului de restaurante City Grill, absolvent EMBA Asebuss

La prima vedere îți pui întrebarea de ce un antreprenor are nevoie de un program EMBA? Doar sunt atâția de succes care nu participă la un astfel de proiect. Însă dacă ai o viziune pe termen lung asupra businessului tău și dacă vrei să ai la baza succesului principii de management performant, atunci apare nevoia masterului.

Cei mai mulți au peste 30 de ani

Care este vârsta medie a absolvenților de MBA/EMBA.

Vârsta medie a absolvenților de MBA/EMBA de anul trecut

PROGRAM/ȘCOALĂ	VÂRSTA MEDIE A ABSOLVENȚILOR/STUDENȚILOR*
1. EMBA Asebuss	35
2. MBA City University of Seattle	35
3. MBA INDE/CNAM Paris	35
4. MBA OU Business School	34
5. MBA DeSales University	34
6. EMBA Sheffield City College	33-34
7. MBA Româno-Canadian	33
8. EMBA WU Executive Academy Viena	32
9. EMBA CEU Business School	32
10. EMBA Tiffin University	32
11. MBA Fine University of Wales	27
12. MBA Româno-German	26,5

* Vârsta absolvenților de anul trecut. În cazul școlilor care au fost lansate recent pe piață și nu au încă absolvenți, datele se referă la vârsta medie a studenților din prima promoție.

VÂRSTA STUDENȚILOR ÎNSCRIȘI ÎN PROGRAME DE MBA este relevantă tot în contextul discuției în care calitatea unui program este dată de calitatea studenților care îl urmează, la fel ca și în cazul numărului de ani de experiență în management.

CU TOATE ACESTEA, vârsta studenților oferă doar un reper cu privire la programele de pe piața locală, întrucât vârsta nu este neapărat direct proporțională cu abilitățile în management.

MAJORITATEA absolvenților de programe de MBA/EMBA au peste 30 de ani.

VÂRSTA MEDIE a cursanților unui program de MBA este de 30 de ani, în timp ce în cazul unui EMBA media de vârstă este de 35 de ani.

ÎN STRĂINĂTATE, media de vârstă a celor care aleg să urmeze cursurile unui MBA este mai ridicată decât în România, ajungând până la 35 de ani, în timp ce în cazul unui program de EMBA, aceasta poate urca și până la 37 - 38 de ani.

MBA sau Executive MBA?

Una dintre principalele diferențe dintre cele două tipuri de programe este dată de profilul managerilor care le urmează.

Alina Pahoncia

Atât MBA-ul (Master of Business Administration), cât și EMBA-ul (Executive Master of Business Administration) sunt programe de master în administrarea afacerilor, specifice învățământului economic, întrucât nu se regăsesc în cadrul altor domenii ale învățământului superior, cum ar fi politehnica, arhitectura, medicina sau construcțiile.

Principala diferență vine la nivelul publicului-țintă. Un program MBA se adresează cu precădere tinerilor absolvenți de facultate, cu experiență mai redusă în muncă și care își propun specializarea într-un anumit domeniu, în vederea avansării într-o poziție managerială, în timp ce accederea în cadrul unui program de EMBA este mai restrictivă. În general, acesta se adresează managerilor care au acumulat deja o experiență managerială cuprinsă între 3 și 5 ani.

Ce urmărește un candidat la un MBA față de unul care aplică pentru un EMBA? Un program Executive MBA reprezintă un master în administrarea afacerilor adresat unui segment specific de piață, respectiv managerilor, executivilor, cu o bogată experiență de muncă. Aceștia urmăresc înțelegerea într-o manieră integrată a disciplinelor de management general, în vederea avansării spre poziții de top management sau gestionării mai eficiente a propriei companii.

Această diferență între background-ul candidaților conduce la o nouă linie de separație: vârsta medie a cursanților unui program de MBA arareori ajunge la 30 de ani, în timp ce în cazul unui EMBA, media de vârstă este de peste 35 de ani.

Programa unui Executive MBA cuprinde, în general, aceleași discipline ca în cazul unui MBA, diferențiate prin metoda de predare și studiile de caz utilizate.

Nu există diferențe mari la nivel de structură a programului, astfel încât dacă o școală oferă un program MBA și unul EMBA, diferențele în structura programelor vor fi sub 10%.

Programul Executive MBA se desfășoară pe grupe de studii și este axat pe analiza studiilor de caz, are un puternic caracter interactiv și este centrat pe modalitățile de aplicare a teoriei în activitatea practică.

La EMBA cursurile au un caracter practic mult mai pronunțat: mai multe proiecte, business consulting, business trip-uri, concentrându-se pe informații legate de interacțiunea companiei cu mediul exterior.

Prin urmare, principala diferență constă în selecția participanților celor două programe, respectiv nivelul ierarhic pe care aceștia se situează și obiectivele de carieră pe care și le propun.

În general, un absolvent de facultate cu doi-trei ani experiență de muncă se poate înscrie într-un program de MBA, în timp ce un manager, care deține obligatoriu diploma de licență, poate aplica într-un program de Executive MBA doar dacă are minimum trei ani de experiență într-o poziție de conducere.

Conceptul de experiență managerială se referă la persoanele care dețin funcții de conducere la nivel mediu sau superior, specialiști sau antreprenori, indiferent dacă pregătirea lor universitară nu este economică. Astfel, deși majoritatea cursanților programelor de administrare a afacerilor sunt absolvenți de ASE, la astfel de programe se înscriu și ingineri, medici sau filologi, aflați în funcții de conducere și care au nevoie de cunoștințe la un nivel comparativ cu cel al partenerilor de afaceri de peste hotare.

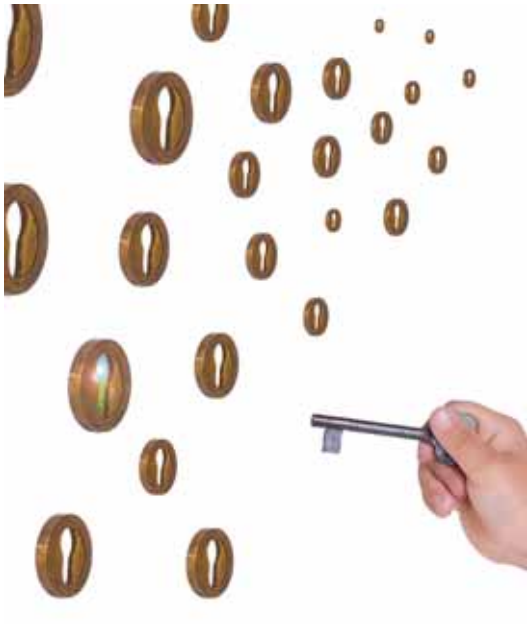
Dincole de diferențele legate de experiența în management, candidații pentru admiterea în cadrul unui program de Executive MBA pot fi adesea evaluați mai strict, pe baza contribuției pe care o pot aduce programului.

Criteriile care diferențiază un program țin de structură, posibilitățile de networking, sistemul de predare, experiența și pregătirea profesorilor.

Există programe MBA mai scumpe decât cele de EMBA, dar și reciproca este valabilă. Însă în cazul unei școli de afaceri care oferă ambele programe, de obicei EMBA-ul va fi mai scump. Astfel, deși nu există o regulă generală, nici în România, nici în străinătate, pe piața locală, cel mai scump program de master în administrarea afacerilor este un EMBA.

La nivel internațional, există peste 3.000 de programe MBA și doar 1.000 de programe Executive MBA.

O altă diferență vine din faptul că urmarea unui program de Executive MBA le permite managerilor să continue să lucreze full-time, majoritatea cursurilor fiind programate în week-end-uri sau seara, spre deosebire de cursurile din cazul unui program obișnuit de MBA, care de cele mai multe ori se desfășoară full-time, deși aceasta nu este o regulă. Mai exact, pe durata unui program de MBA, mulți dintre cursanți își întrerup temporar activitatea la job.

La nivel internațional există peste 3.000 de programe MBA și doar 1.000 de programe Executive MBA.

10 MBA-uri...

- PMBA Project & Process Management WU Executive Academy Viena*
- OU Business School
- DeSales University/Universitatea Româno-Americană
- Româno-Canadian/ASE
- Fine University of Wales
- City University of Seattle
- Româno-German/ASE
- INDE/CNAM Paris
- Marketing Direct ASE**
- Marketing și Vânzări ASE/Gallup**

* Se lansează pe piața locală în luna mai.
** Sunt încă în fază de proiect

...și tot mai multe programe de EMBA

- WU Executive Academy Viena
- Asebuss
- Tiffin University*
- CEU Business School
- Sheffield City College

* Programul Tiffin University a funcționat din 2002 ca MBA. Din acest an, este Executive MBA.

În general, creșterea salarială după absolvire este unul dintre principalele atuuri cu care se prezintă școlile care oferă programe de MBA sau de EMBA. Și, spun absolvenții, acest lucru chiar se întâmplă: salariile cresc și promovările nu întârzie să vină după absolvire, indiferent de natura programului.

Alegerea unui master de administrare în afaceri nu este o sarcină tocmai ușoară. Iar în condițiile în care urmarea unui astfel de program nu este neapărat repetitivă, managerii trebuie să se gândească de mai mult de două ori atunci când aleg în ce direcție se vor îndrepta. Ce trebuie luat în considerare?

Dacă absolvenții de MBA vizează și, uneori, chiar obțin creșteri salariale, deschiderea de noi oportunități de carieră sau avansarea într-o poziție de manager funcțional - șef de departament, director marketing sau director financiar, absolvenții de EMBA au drept obiective de carieră avansarea dinspre poziția de manager funcțional către cea de management general sau antreprenoriat, deschiderea de oportunități în noi domenii de activitate și alte domenii de management.

Un absolvent de MBA se familiarizează în principal cu abilitățile și cunoștințele necesare unei anumite funcțiuni de management, cum ar fi HR-ul, finanțele sau marketingul, în timp ce un absolvent de EMBA obține o abordare integrată a funcțiunilor de management și învață să evalueze un business din perspectiva de management general.

În timp ce un program de MBA îi pregătește pe tinerii profesioniști pentru noi niveluri de leadership, prin intermediul unui program de Executive MBA, studenții ajung la un nivel mai sofisticat de cunoștințe și de skill-uri, cu privire la o gamă foarte largă de teme de management contemporane.

MBA sau EMBA, fiecare are avantajele sale. Important este ca fiecare manager să analizeze oferta și să identifice acel program care se potrivește cel mai bine cu nevoile și planurile sale de carieră. Pentru că altfel un master de administrare a afacerilor, oricare ar fi el, riscă să lase în urmă doar o investiție de câteva mii sau chiar zeci de mii de euro și o diplomă.

Alina Olaru,
manager al diviziei de funcții de suport RTC Holdings, absolvent EMBA WU Executive Academy

Mi-am dat seama că, pentru a sta la masă cu board-ul companiei, chiar trebuie să vorbești aceeași limbă. Și nu poți să faci acest lucru fără cunoștințe complete în afaceri. Un EMBA te ajută să le dobândești.

antreprenoriat

Pornesc afaceri pe cont propriu

Câți absolvenți intră în antreprenoriat în timpul sau după absolvirea programului.

Cele mai bune programe pentru antreprenoriat

PROGRAM/ȘCOALĂ	ABSOLVENȚII CARE AU PORNIT UN BUSINESS PROPRIU*
1. MBA OU Business School	31%
2. MBA Româno-Canadian	27%
3. MBA Româno-German	25%
4. EMBA Asebuss	24%
5. EMBA Tiffin University	24%
6. EMBA Sheffield City College	15%
7. EMBA WU Executive Academy Viena	13%
8. MBA INDE/CNAM Paris	13%
9. MBA City University of Seattle	9%

Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

DATELE reprezintă ponderea absolvenților care au pornit afaceri pe cont propriu în timpul sau după absolvirea programului.

PE PRIMELE LOCURI se clasează unele dintre cele mai vechi programe de pe piață, trei MBA-uri și două programe Executive.

CEI MAI MULȚI dintre absolvenții și studenții care au răspuns la chestionarul ZF au pornit afaceri pe cont propriu la un an după începerea programului sau la câteva luni după absolvirea acestuia.

ÎN PROPORȚIE DE PESTE 70%, managerii apreciază că deschiderea afacerii a avut legătură cu cunoștințele dobândite în timpul MBA-ului sau al Executive MBA-ului.

ÎN CAZUL PROGRAMELOR DE EMBA, o mare parte dintre absolvenți conduceau afaceri proprii încă dinainte de începerea programului.

DOMENIILE spre care se orientează managerii sunt cu precădere consultanța și IT-ul.

Răzvan Stoica,
operations director GTS Telecom,
student EMBA Sheffield

Parcurgerea unui program de Executive MBA este o decizie strategică pentru carieră. Luată la momentul potrivit, experiența profesională și poziția ierarhică pot amplifica dimensiunea pe care studentul i-o acordă prin efortul de studiu. Pentru mine, programul MBA a confirmat convingeri anterioare și a format unele noi. Nu în ultimul rând, programul a reprezentat o oportunitate rară de a socializa cu omologi din alte industrii într-un cadru relaxat, fără a fi în competiție.

Nu renunță la joburi

Care este formula de derulare a programelor de pe piața locală.

Modalitatea de desfășurare a programelor*

PROGRAM/ȘCOALĂ	FORMULĂ DE DESFĂȘURARE	PONDEREA STUDENȚILOR CARE LUCREAZĂ
CEU Business School	un weekend din trei	100%
City University of Seattle	mixt	100%
EMBA Tiffin University	sâmbăta și duminica	100%
MBA Româno-Canadian	part-time	95%
EMBA Sheffield City College	part-time	100%
MBA OU Business School	la distanță	100%
MBA Româno-German	part-time	100%
MBA DeSales University	part-time	100%
MBA Fine University of Wales	part-time	100%
EMBA WU Executive Academy	part-time	100%
EMBA Asebuss	part-time	100%
MBA INDE/CNAM Paris	cursuri serale	100%
PMBA Project & Process Manag. WU Executive Academy	un week-end pe lună	–**

* Nu este vorba despre o ierarhizare a programelor, ci de o prezentare a felului în care se desfășoară acestea.

** Se lansează pe piața locală în luna mai.

PROGRAMUL OU BUSINESS SCHOOL presupune un tutorial față în față pe lună, cu o durată de 5 ore, și școli rezidențiale (3-4 zile) organizate la fiecare șase luni.

PROGRAMUL SHEFIELD implică un modul de introducere în program și 14 module obligatorii, plus lucrarea de dizertație.

CURSURILE ASEBUSS au loc săptămânal, în zilele de vineri sau sâmbătă, alternativ - 4 zile în fiecare lună, câte opt ore pe zi. Cursanții se mai întâlnesc săptămânal în grupe de studii, a căror durată medie este de două ore.

CURSURILE PROGRAMULUI DE MBA ROMÂNO-CANADIAN se desfășoară miercurea (18 - 21) și sâmbăta (9 - 16). Studenții programului oferit de CU Of Seattle au cursuri la clasă de 20 de ore pe lună.

PROGRAMUL DESALES presupune atât întâlniri face-to-face cu profesorii americani, cât și videoconferințe și cursuri online.

FIECARE CURS AL EMBA-ULUI oferit de Tiffin University se desfășoară pe o perioadă de cinci săptămâni, iar contactul direct cu profesorul în clasă (3 weekend-uri din cele 5 săptămâni) durează 24 de ore.

CURSURI INDE au loc în fiecare seară de luni până joi, în intervalul 18-21 și în weekend, de două ori pe lună.

Există un sentiment de neîncredere față de programele locale

FOTO: **Silviu Matei**

NICOLAE POP,
decan al Facultății de Administrarea Afacerilor cu predare în limbi străine și director din partea română al programului de MBA Româno-German

Marile școli de business ca Harvard sau Columbia vor intra direct pe piața locală în momentul în care se va estompa mirajul pe care îl exercită studiul în străinătate asupra studenților români, iar acest lucru nu se va întâmpla foarte curând.

Alina Pahoncia

„De ocamdată este mai rentabil pentru marile școli să atragă studenți la ele acasă. Practic, marile școli vin și «iau caimacul pieței», cum se spune în marketing, adică au ca public-țintă tinerii motivați și solvabili", spune Nicolae Pop, decan al Facultății de Administrarea Afacerilor cu predare în limbi străine și director din partea română al programului de MBA Româno-German.

Iar această strategie nu este foarte profitabilă pentru mediul de business local, întrucât o foarte mică parte dintre cei care aleg să facă un MBA în străinătate se mai întorc acasă. „Percepția asupra programelor de MBA de pe piață este relativ difuză. Există un sentiment de neîncredere față de programele locale. Oamenii încă nu-și dau seama că avantajul unui program local este că nu trebuie să îți întrerupi jobul", spune Pop, care adaugă că această atitudine este generată de percepția generală a investitorilor străini, declarată sau nu, vizavi de colaborarea cu structurile locale.

Cât privește felul în care se obișnuiesc managerii cu rigoarea unui program de instruire cum este un MBA, Pop spune că lucrurile nu sunt mereu ușoare, întrucât este foarte puternic dezvoltată în rândul acestora mentalitatea de a prioritiza lucrurile urgente în detrimentul celor importante.

Piața s-a segmentat pe criteriul lingvistic, este de părere decanul Facultății de Administrarea Afacerilor cu predare în limbi străine, iar o nișă încă neexploatată, dar cu un potențial extraordinar este cea spaniolă. Programul de MBA Româno-German se adresează mediului de expresie german, 18 dintre cele 20 de module desfășurându-se în germană și doar două în engleză, fiind unul dintre cele mai ieftine de pe piață, dar Pop spune că tariful va crește, cel mai probabil începând cu anul viitor. Programul folosește un sistem mixt de predare, numit „team teaching". „Fiecare modul este susținut de către două cadre didactice, un român și un german. Astfel, dacă partea germană vine cu un profesor, partea română atașează un specialist din mediul de afaceri. Această formulă oferă un element de complementaritate între cele două stiluri de predare", spune Pop.

NUME PROGRAM:
MBA Româno-German

INSTITUȚIA: Academia de Studii Economice București, în colaborare cu Universitatea de Științe Aplicate Gelsenkirchen din Germania, Institutul de Antreprenoriat și Managementul Inovației

DATA APARIȚIEI: 2005

SPECIALIZARE: management antreprenorial

COST: 5.200 euro

DURATĂ: 2 ani

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 30

„Marile școli vin și «iau caimacul pieței», cum se spune în marketing, adică au ca public-țintă tinerii motivați și solvabili."

PUBLICITATE

PUBLICITATE

promovare

Promovați chiar înainte de absolvire

Câți dintre absolvenți și-au schimbat jobul în timpul sau după absolvirea programului.

Cel mai bun program pentru promovare

PROGRAM/ȘCOALĂ	ABSOLVENȚII CARE AU FOST PROMOVAȚI
1. MBA INDE/CNAM Paris	75%
2. MBA Româno-Canadian	50%
3. EMBA Asebuss	47%
4. EMBA WU Executive Academy Viena	46%
5. MBA OU Business School	46%
6. EMBA Tiffin University	41,2%
7. MBA City University of Seattle	30,4%
8. EMBA Sheffield City College	27,3%
9. MBA Româno-German	25%

Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

PROMOVĂRILE NU ÎNTÂRZIE SĂ APARĂ în cazul absolvenților de MBA sau EMBA, uneori după doar câteva luni de la începerea programului.

ANGAJATORII RECUNOSC EVOLUȚIA PROFESIONALĂ a managerilor și recompensează cunoștințele și abilitățile dobândite prin intermediul unui program de instruire managerială prin avansarea acestora în funcții superioare ierarhic.

MANAGERII sunt de părere că nu diploma în sine îi impresionează pe angajatori, ci abilitățile dobândite în timpul programul, care ajută la o mai bună înțelegere a businessului.

EXISTĂ ȘI SITUAȚII, în special în cazul programelor de tip Executive, în care managerii înscriși în program dețin poziții executive înainte de înscriere și fac deja parte din board-ul companiilor. Prin urmare, nu avansarea ierarhică este scopul pentru care urmează programul, ci îmbunătățirea abilităților personale și de management.

De la cinci ani de experiență în sus

Câți ani de experiență în muncă au absolvenții de MBA/EMBA.

Experiența în muncă a absolvenților de MBA/EMBA

PROGRAM/ȘCOALĂ	EXPERIENȚA MEDIE ÎN MUNCĂ (ANI)*
1. EMBA Asebuss	12
2. EMBA CEU Business School	11
3. MBA City University of Seattle	11
4. EMBA Tiffin University	10
5. EMBA Sheffield City College	9
6. MBA Româno-Canadian	8
7. MBA DeSales University	8
8. EMBA WU Executive Academy	8
9. MBA OU Business School	7
10. MBA INDE/CNAM Paris	6
11. MBA Româno-German	5
12. MBA Marketing Direct ASE/University of Akron	2
13. MBA Marketing și Vânzări ASE/Gallup	2

* Datele se referă la experiența medie a absolvenților de anul trecut. În cazul școlilor care au fost lansate recent pe piață și nu au încă absolvenți, datele se referă la numărul mediu de ani de experiență a studenților din prima promoție.

UNA DINTRE PRINCIPALELE CONDIȚII pentru înscrierea într-un program de instruire managerială este ca respectivul student să aibă experiență profesională relevantă.

STUDENȚII PROGRAMELOR DE TIP EXECUTIVE sunt mai experimentați și dețin deja poziții de conducere în companii.

PRIMELE DOUĂ LOCURI ale clasamentului sunt ocupate de două programe de EMBA - Asebuss și CEU Business School -, în cazul cărora studenții au, în medie, 12, respectiv 11 ani de experiență.

INTERESANT este faptul că un program de MBA, cel oferit de City University of Seattle, se clasează pe locul trei în topul care ierarhizează experiența în muncă a studenților și a absolvenților.

CEI MAI MULȚI DINTRE MANAGERII ROMÂNI care urmează programe de EMBA sau MBA pe piața locală au în jur de opt ani de experiență în muncă.

ÎN CAZUL PROGRAMELOR de MBA Marketing Direct ASE/University of Akron și MBA Marketing și Vânzări ASE/Gallup, cei doi ani de experiență în cele două domenii reprezintă nivelul minim pentru înscrierea în program. Programele sunt încă în fază de proiect.

Manuel Ionescu,
country manager Endover,
absolvent MBA Tiffin

MBA-ul m-a învățat să cred ca noi toți putem face diferența în mediul de business românesc. Mi-a schimbat felul de a gândi și mi-a îmbunătățit modul de a face business. Un program de MBA este util oricărui manager, dar în special acelora care sunt la mijlocul carierei lor profesionale, pentru a face față schimbărilor din mediul de business românesc.

MARCEL DUHĂNEANU,
rectorul Școlii Postuniversitare de Afaceri Româno-Americane Asebuss

Mai multe programe de master și MBA ca urmare a aplicării Acordului de la Bologna

Un program MBA urmat fără a fi corelat cu propriile așteptări și obiective înseamnă în final o cheltuială, și nu o investiție.

Alina Pahoncia

„La modul general, există părerea conform căreia este «bine» să ai un MBA în CV și că poți obține titlul de la orice universitate, pe ideea că nu sunt mari diferențe între aceste programe. Un program de MBA urmat fără a fi corelat cu propriile așteptări și obiective înseamnă în final o cheltuială, și nu o investiție“, este de părere Marcel Duhăneanu, rectorul Școlii Postuniversitare de Afaceri Româno-Americane Asebuss.

Or, chiar dacă oferta de programe de pe piață este din ce în ce mai bogată, fiecare candidat trebuie să judece prin prisma obiectivelor de dezvoltare pe care și le propune. Prețurile programelor de MBA sau Executive MBA de pe piața locală pornesc de la câteva mii de euro și ajung până la peste 30.000 de euro, iar în străinătate chiar depășesc 100.000 de euro.

„Este foarte important, însă, ca printre criteriile de alegere a unui program, fiecare candidat să strângă informații despre cursuri, echipa de profesori, modalitatea de predare, istoricul școlii, absolvenții și rezultatele lor în timp, recunoașterea internațională a diplomei sau rigurozitatea selecției, iar criteriul financiar să fie secundar“, completează Bianca Ioana, director de marketing al Asebuss.

În următoarea perioadă este posibil să asistăm la un fenomen de proliferare a programelor de master și MBA datorită aplicării Acordului de la Bologna. „Se încheie perioada de trei ani de la aplicarea acordului, ceea ce înseamnă că majoritatea absolvenților a trei ani de facultate se vor înscrie în etapa a doua, de master, pentru finalizarea studiilor de licență. Iar o mare parte a programelor de master oferite de universitățile particulare și de stat sunt în domeniul administrării afacerilor“, precizează Duhăneanu.

Mai mult decât atât, este de așteptat ca marea majoritate a universităților să încheie parteneriate cu alte școli din UE, în funcție de programul de master sau MBA pe care îl organizează. În aceste condiții, accentul se va pune nu atât pe numărul acestor programe, cât mai ales pe diferențierea acestora, pe identificarea segmentului de piață căruia se adresează. „Vor fi programe de master adresate studenților pentru finalizarea studiilor de licență, programe de MBA adresate celor aflați la început de carieră și programe Executive MBA adresate celor cu experiență în management și antreprenorilor“, explică rectorul Asebuss.

În economiile mature, programele de MBA se adresează specialiștilor și absolvenților cu minimum trei ani de experiență profesională, pe când programele Executive MBA atrag manageri cu experiență și antreprenori. „În România, din păcate, această delimitare nu se păstrează, motiv pentru care piața este distorsionată.“

Distribuția pe domenii a absolvenților din 2007 ai Asebuss

Banking/servicii financiare	21%
Farma/sănătate	17%
Automotive	6%
Industria chimică	5%
Comunicații	5%
Construcții	6%
FMCG	5%
Industrie grea	5%
IT/telecom	5%
Retail	5%

În cazul programelor de Executive MBA, principalul câștig al absolvenților îl reprezintă dobândirea unei viziuni integrate asupra funcțiilor de management și a afacerii în general, viziune necesară la nivelul de top management sau în conducerea propriei afaceri. „Un absolvent EMBA este capabil să schimbe cu usurință domeniul de activitate pentru a conduce un business la nivel de top management, dat fiind că are deja setul de abilități și instrumente necesare în a contura strategia respectivei companii“, spune rectorul Asebuss.

Principalul atu al managerilor români, comparativ cu cei străini, este acela că s-au dezvoltat și au evoluat într-o economie de tranziție cu specificul ei. Avantajul românilor constă tocmai în faptul că ei pot îmbina conceptele economiei de piață la specificul pieței locale, față de managerii străini, care cunosc mai puțin specificul mediului de afaceri în acest tip de economie.

„Totodată, managerii români sunt flexibili, adaptabili și abili în identificarea oportunităților de afaceri într-o economie foarte dinamică.“

Managerii români sunt mai tineri pentru că au avut ambiția și puterea de muncă pentru a parcurge mai repede treptele ierarhiilor organizaționale și pentru că mediul de afaceri la noi este mai tânăr.

În același timp, reprezentanții din top managementul companiilor care își sponsorizează managerii pentru a urma programe de EMBA spun că sunt și lucruri care pot fi îmbunătățite la managerii români, cum ar fi asumarea responsabilității pentru deciziile luate și scurtarea timpului necesar pentru a lua decizii, capacitatea de a delega și de a controla oamenii din echipă sau felul în care se comunică cu aceștia.

Rectorul Asebuss spune că, în cadrul proiectului internațional din anul al doilea de EMBA, în care cursanții români și cei americani lucrează în echipe mixte un proiect de afaceri, a remarcat că managerii români sunt orientați mai mult spre rezultate și mai puțin spre procese, motiv pentru care uneori fluxul activităților în echipă este îngreunat.

Asebuss a colaborat de-a lungul celor 15 ani de activitate cu reprezentanți de la școli de afaceri ca University of Washington - Seattle, Kennesaw State University - Atlanta, Georgia, IESE Barcelona, IMD Lausanne, Case Western Reserve.

NUME PROGRAM: **Executive MBA Asebuss**

INSTITUȚIA: **Școala Postuniversitară de Afaceri Româno-Americană/Institutul de Administrare a Afacerilor din București, în parteneriat cu Kennesaw State University - Atlanta**

DATA APARIȚIEI: **1993**

SPECIALIZARE: **general management**

COST: **18.000 de euro**

DURATĂ: **2 ani**

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: **870**

joburi

Își schimbă jobul și de două ori pe an

Câți dintre absolvenți și-au schimbat jobul în timpul sau după absolvirea programului.

Top programe pentru schimbarea jobului

PROGRAM/ȘCOALĂ	ABSOLVENȚII CARE ȘI-AU SCHIMBAT LOCUL DE MUNCĂ (PROCENTE)
1. MBA OU Business School	61,5%
2. EMBA Asebuss	45,6%
3. MBA Româno-Canadian	42,5%
4. MBA INDE/CNAM Paris	37%
5. EMBA WU Executive Academy Viena	29%
6. EMBA Sheffield City College	27%
7. MBA Româno-German	18%
8. EMBA Tiffin University	17,6%
9. MBA City University of Seattle	16,6%

Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

MANAGERII ROMÂNI sunt printre cei mai mobili din regiune când vine vorba de schimbarea locului de muncă.

BUSINESSURILE CRESC REPEDE și pentru a-și păstra avanatajul competitiv, angajatorii apelează la manageri deja formați și cu experiență în domenii similare.

CEI MAI MULȚI DINTRE ABSOLVENȚII DE MBA își schimbă jobul la un an după înscrierea în program sau imediat după absolvire.

EXISTĂ însă și situații în care managerii își schimbă jobul de două sau chiar trei ori pe an.

SCHIMBAREA LOCULUI DE MUNCĂ este strâns legată de creșterile salariale ale absolvenților, întrucât foarte nu foarte mulți angajatori decid să îi recompenseze financiar pe cei care urmează programe de MBA/EMBA.

ÎN CONSECINȚĂ, cele mai consiste creșteri salariale apar în momentul schimbării angajatorilor sau prin intrarea în antreprenoriat.

Manageri cu minimum trei ani de experiență

Câți ani de experiență în management au absolvenții.

Experiență în management a absolvenților de MBA/EMBA*

PROGRAM/ȘCOALĂ	EXPERIENȚA MEDIE ÎN POZIȚII DE MANAGEMENT (ANI)**
1. EMBA Asebuss	8
2. CEU Business School	7
3. EMBA Tiffin University	7
4. Sheffield City College	7
5. MBA Româno-German	5,6
6. OU Business School	5
7. MBA Româno-Canadian	4
8. DeSales University	4
9. MBA INDE/CNAM Paris	3

* City University of Seattle, WU Executive Academy din Viena, Fine University of Wales nu au oferit date privind experienta medie în management a studenților.

** Datele se referă la experienta medie în management a absolvenților de anul trecut. În cazul școlilor care au fost lansate recent pe piață și nu au încă absolvenți, datele se referă la numărul mediu de ani de experiență ai studenților din prima promoție.

UNUL DINTRE cele mai mari câștiguri ale unui program de MBA sau EMBA este interacțiunea cu colegii, fie că aceasta presupune colaborarea directă pe proiecte, fie schimbul de idei de business.

NUMĂRUL DE ANI DE EXPERIENȚĂ în management ai celor înscriși într-un program de instruire managerială oferă o perspectivă asupra mediului în care se vor desfășura cei doi ani de studiu, background-ul managerial solid al studenților crescând cota unui program.

PRIMELE PATRU PROGRAME din clasament sunt de tip Executive, cu un număr mediu de ani de experiență în management de 7 - 8 ani. În cazul programelor de MBA, experiența în management a studenților coboară până la 3 ani.

Emanuela Modoran,
manager postpaid & roaming services, Vodafone, studentă EMBA Sheffield

Într-un program de EMBA se dobândesc valențe noi, se îmbunătățește capacitatea de a dezvolta strategii competitive folosind o abordare mult mai structurată. Am învățat cum să abordez integrat diverse arii de business, cum să folosesc eficient teoria în practică, să-mi îmbunătățesc abilitățile de analiză abordând o perspectivă mult mai largă de business.

Piața MBA-urilor nu este dezvoltată nici măcar la 20-30% din potențialul său real

FOTO: **Silviu Matei**

GABRIELA HÂRȚESCU,
deputy director pentru România
al Intercollege Institute of Business Studies

Alina Pahoncia

Deocamdată, în România nu se poate vorbi despre o inflație de programe de MBA, deși în ultimii ani au intrat pe piață tot mai mulți jucători noi. „Este loc pentru toată lumea. Piața nu este dezvoltată nici măcar la 20-30% din potențialul său real. A existat un boom în ceea ce privește interesul față de programele de MBA în urmă cu câțiva ani, însă în prezent piața s-a mai așezat", spune Gabriela Hârțescu, deputy director pentru România al Intercollege IBS, instituția parteneră a City University of Seattle (CU) pe piața locală.

Piața locală mai poate suporta intrarea altor școli de MBA, cu atât mai mult cu cât majoritatea instituțiilor care oferă programe de instruire managerială se află în București. „Sunt zone dezvoltate din punct de vedere economic în țară care nu sunt acoperite. Am avut oameni din Oradea, Deva sau Timișoara care și-au luat concediu și au venit la București pentru a face un MBA", afirmă Hârțescu.

Cu toate acestea, cerința e în continuă creștere. „Unii angajatori condiționează accederea pe anumite poziții de management de o diplomă de MBA. În urmă cu câțiva ani ne speriam la gândul că MBA-urile ar putea deveni o modă, în sensul în care tot mai multă lume părea să considere că e de «bon ton» să ai o astfel de diplomă", spune Hârțescu. Practic, explică ea, oricine poate urma un program de MBA, dar managerii trebuie să fie pregătiți pentru situația în care la un interviu tehnic de angajare o astfel de diplomă să nu răspundă cerințelor angajatorului.

Un MBA îți dezvoltă capacitatea de a sesiza oportunitățile și de a lua decizii rapide în situații concrete. „Acestea sunt avantaje care se adaugă dezvoltării abilităților de comunicare și posibilităților de networking." Programul de MBA al City University of Seattle din SUA s-a realizat în parteneriat cu Institutul Bancar Român până anul trecut, iar de atunci se face împreună cu University of Nicosia, în cadrul căreia există un departament, Intercollege, care se ocupă de certificări.

Peste 85% dintre cei care se înscriu la cursurile de MBA ale City University sunt oameni care lucrează în sistemul financiar-bancar, lucru explicabil dat fiind că specializarea programului este în management financiar. „Programul nostru a mers pe dezvoltarea părții hard a cunoștințelor «bancherilor», însă există cerere în piață și pentru soft-skills, cum sunt spre exemplu cursurile de dezvoltare a abilităților de vânzări. La urma urmei, profitul băncilor este dat în cea mai mare parte de volumul vânzărilor", spune ea. Mulți dintre cei înscriși în programul de MBA de la CU of Seattle vor să continue după absolvire cu o specializare în marketing sau vânzări.

NUME PROGRAM:
MBA - Financial management

INSTITUȚIA:
City University of Seattle, SUA

DATA APARIȚIEI: 1999

SPECIALIZARE:
management financiar

PREȚ : 6.000 de euro

DURATĂ: 18 luni

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 170

„În urmă cu câțiva ani ne speriam la gândul că MBA-ul ar putea deveni o modă."

PUBLICITATE

PUBLICITATE

networking

Se deschid oportunități de business

Ce calificative acordă absolvenții școlilor pe care le-au absolvit din punctul de vedere al oportunităților pentru networking.

Top programe pentru networking

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE LA 0 LA 5)*
1. EMBA Asebuss	4,9
2. EMBA WU Executive Academy Viena	4,6
3. EMBA Tiffin University	4,6
4. MBA Româno-German	4,3
5. MBA Româno-Canadian	4,2
6. EMBA Sheffield City College	4,0**
7. MBA INDE/CNAM Paris	4,0
8. MBA City University of Seattle	3,8
9. MBA OU Business School	3,7

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 (excelent) programului pe care l-au absolvit.

** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

POSIBILITĂȚILE DE NETWORKING se numără printre cele mai puternice argumente pe care le folosesc școlile de afaceri pentru a atrage candidați, având în vedere că o mare parte din beneficiile unui MBA vin de pe urma interacțiunii cu alți oameni de business.

NETWORKING-UL este în strânsă legătură cu vârsta studenților și cu background-ul lor profesional. Oamenii vor să fie plasați în niște contexte în care să poată învăța cât mai mult unii de la ceilalți.

PE PRIMELE TREI LOCURI se află trei programe de Executive MBA, în cadrul cărora, în general, vârsta studenților este mai înaintată, gradul de senioritate este mai mare, iar anii de experiență în management mai mulți.

MULȚI DINTRE ABSOLVENȚI se folosesc de contactele pe care și le fac în timpul unui program de master în afaceri pentru a încheia businessuri, parteneriate sau, pur și simplu, pentru a-și schimba jobul. De asemenea, rețele de alumni le permit să păstreze legătura cu foștii colegi și după absolvire.

PENTRU O ANUMITĂ PERIOADĂ DE TIMP, intri în contact cu alți manageri, cu oameni care au responsabilități în companiile din care provin și de aici vine un alt mare câștig al programelor de instruire managerială: faptul că poți învăța din experiența altora.

Andreea Mihai,
director de marking al Carrefour România, absolventă a programului de MBA al INDE/ASE

Un adevărat manager se informează și se formează continuu, iar programul de MBA este un instrument excelent în acest sens. Ești învățat cum să gestionezi o situație, unde să cauți informația necesară, cum să simulezi mai multe scenarii înainte de a lua o decizie

Managerii apreciază studiile de caz

Ce calificative acordă absolvenții școlilor în ceea ce privește calitatea actului de predare.

Top programe în funcție de calitatea predării

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE LA 0 LA 5)*
1. EMBA WU Executive Academy Viena	4,7
2. EMBA Tiffin University	4,5
3. EMBA Sheffield City College	4,4**
4. MBA Româno-German	4,3
5. MBA Româno-Canadian	4,0
6. MBA City University of Seattle	4,0
7. MBA INDE/CNAM Paris	4,0
8. MBA OU Business School	4,0
9. EMBA Asebuss	3,7

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 (excelent) programului pe care l-au absolvit.

** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

MANAGERII ROMÂNI vor ca profesorii sau tutorii cu care se întâlnesc pe parcursul unui program de instruire managerială să îi ajute să vadă mai bine și mai structurat lucrurile.

STUDIILE DE CAZ sunt printre cele la apreciate de către studenți, alături de simulările de business, întrucât aceastea îi pun în contexte concrete și îi forțează să ia decizii ca în viața reală.

ÎN ACELAȘI TIMP, nici partea academică nu este de neglijat, întrcât mulți dintre cei care se înscriu la programel de MBA sau Executive MBA urmăresc să structureze lucruri pe care le aplică în practică de mult timp, dar nu le văd de manieră integrată.

CÂT PRIVEȘTE ÎNȚELEGEREA BUSINESSULUI, cei din middle management apreciază viziunea globală asupra unei afaceri, pe care o oferă un program de MBA în timp ce top managementul înțelege mai bine mecanismele interne care funcționează în companii.

DR. BODO B. SCHLEGELMILCH,
decanul WU Executive Academy din cadrul Universității de Științe Economice și Administrative din Viena

Aveți la fel de mulți manageri buni sau răi ca peste tot în lume

Alina Pahoncia

Executivii români sunt ambițioși, dornici să învețe și muncesc mult, însă nu se poate vorbi despre ei ca despre o categorie aparte, diferită de modelele culturale și de business din alte țări.

Una dintre cele mai frecvente greșeli pe care le fac managerii de pretutindeni este faptul că nu comunică suficient. „Managerii ar trebui să își pună mai multe întrebări cu privire la felul în care conduc companiile și încotro conduc businessul și să comunice apoi aceste lucruri în organizații“, spune Bodo Schlegelmilch, decanul WU Executive Academy din cadrul Universității de Științe Economice și Administrative din Viena, care oferă pe piața locală programul de EMBA al universității austriece.

Întrebări de genul „Suntem relevanți în piață?“, „Facem bine ceea ce facem?“, „Spre ce ne îndreptăm?“ ar trebui să figureze în agenda oricărui executiv. „Mulți dintre cei care conduc organizațiile sunt prea blocați în planuri pe termen lung. Cel mai mult greșesc managerii la capitolul abilităților interpersonale și în chestiuni de leadership. Cât privește abilitățile tehnice, acestea reprezintă o chestiune de igienă și majoritatea managerilor stau bine din acest punct de vedere. La nivel de soft-skills apar problemele.“

Românii nu fac excepție în acest sens, dar nici nu se poate generaliza vorbind despre un tipar în care aceștia se încadrează. „Aveți la fel de mulți manageri buni sau răi ca peste tot în lume“, este de părere decanul WU Executive Academy.

Scepticismul unora față de programele de MBA nu este justificat, cu atât mai mult cu cât piața programelor de instruire managerială trebuie privită în context internațional. „România nu este o insulă. Trebuie să privim atitudinea față de MBA sau Executive MBA într-un cadru global. Orice manager, din orice țară din lume, vrea să aibă după ce a finalizat un program o diplomă sau un certificat care să ateste că a urmat cursurile unei școli de prestigiu“, subliniază Schlegelmilch, adăugând că foarte importantă este distincția care trebuie făcută între cele două tipuri de program.

În general, un EMBA este un program în cadrul căruia managerii lucrează, în timp ce în cazul MBA-ului sunt mai frecvente cazurile în care aceștia se retrag temporar din job pentru a urma cursurile. „Un program full-time este o investiție majoră de timp și tot mai mulți manageri se întreabă dacă merită să își întrerupă munca pentru un an sau doi.“

Unul dintre principalele argumente în favoarea unui program de instruire managerială este avansul rapid al mediului economic și schimbarea permanentă de paradigmă în business. „Există tendințe noi de dezvoltare în management, ca outsourcingul sau ultimele tehnologii, pe care le poți rata dacă nu înveți mereu de-a lungul carierei. Mulți dintre managerii care au intrat pe scena de business în urmă cu zece ani nu mai sunt la curent cu aceste tendințe“, spune Schlegelmilch.

Programul universității austriece WU Executive Academy este cel mai scump de pe piața locală, costul pentru cele 14 luni fiind de 35.000 de euro. Cei 30 de manageri români care au absolvit prima promoție a EMBA-ului au beneficiat de finanțare din partea Petrom și Erste, cele două companii partenere în cadrul programului pe piața locală. Pentru cea de-a doua promoție au fost oferite doar 20 de burse, urmând ca pentru restul de zece locuri managerii sau companiile în care aceștia lucrează să achite integral costurile.

„Există tendințe noi de dezvoltare în management, ca outsourcingul sau ultimele tehnologii, pe care le poți rata dacă nu înveți mereu de-a lungul carierei. Mulți dintre managerii care au intrat pe scena de business în urmă cu zece ani nu mai sunt la curent cu aceste tendințe.“

Pe de altă parte, managerii care urmează programul de EMBA la Viena se împart în trei categorii: o treime sunt sponsorizați de companii, o treime plătesc singuri cheltuielile pentru program, iar într-o treime din cazuri finanțarea este mixtă.

Astfel, nici în ceea ce privește modalitatea de plată, nu există rețete universale. „Managerii care văd MBA-ul ca pe un bilet spre o nouă slujbă ar trebui să plătească pentru cheltuielile pe care le implică programul. Dacă simt că au oportunități de promovare în companii, nu ar trebui să își facă griji în cazul în care angajatorii plătesc“, precizează decanul WU Executive Academy.

Universitatea din Viena a decis să își aducă pe piața românească programul de Executive MBA din două motive: cele două companii austriece - Erste și OMV - intraseră în România prin achiziții și au decis să își urmeze clienții, iar al doilea motiv a fost dat de dimensiunea în sine a pieței.

Piața locală a devenit interesantă pentru școlile care oferă programe de instruire managerială mai ales după aderare. „Am venit în România pentru a rămâne aici mult timp.“ Consideră însă că piața ar trebui să devină mai critică cu privire la ce înseamnă un program de MBA sau Executive MBA. „Oamenii trebuie să realizeze importanța calității în cazul urmării unui MBA și cât de mult contează să ai o diplomă de la o universitate cu reputație“, spune el.

În acest sens, sunt trei mari criterii care trebuie luate în considerare: line-up-ul internațional de la catedră, profilul celorlalți manageri care se înscriu în program, pentru că unul dintre cele mai mari câștiguri este învățarea din experiența altor manageri, și rețeaua de absolvenți de care te poți folosi mult timp după ce ai finalizat programul.

„Suntem foarte atenți la selecția celor pe care îi primim în program, pentru că nu vrem să ne trezim cu o clasă de juniori fără experiență, de la care nu ai ce să înveți“, subliniază Bodo Schlegelmilch.

Programul de EMBA al Universității din Viena se desfășoară în limba engleză, însă managerii români care îl urmează au tendința de a vorbi româna între ei, fapt ce prezintă un oarecare neajuns. „Intenționăm ca pe viitor să atragem și studenți non-români pentru a «forța» comunicarea în engleză între studenți“, spune decanul.

Cât privește viitorul organizațiilor, decanul de la WU Executive Academy crede că acesta va sta sub semnul networkingului. „Companiile nu-și mai stabilesc strategia independent, ci prin relaționare. Vor câștiga acelea care vor avea abilitatea de a crea alianțe și rețele“, încheie el.

NUME PROGRAM:
EMBA WU

INSTITUȚIA:
Executive Academy din cadrul Universității de Științe Economice și Administrative din Viena

DATA APARIȚIEI:
2007

SPECIALIZARE:
management general și financiar

COST: 35.000 de euro

DURATĂ: 14 luni

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 30

management

Vor să înțeleagă businessul într-o manieră integrată

Ce calificative acordă absolvenții pentru dezvoltarea abilităților de management.

Top programe pentru îmbunătățirea abilităților de management

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE LA 0 LA 5)*
1. EMBA Asebuss	4,5
2. EMBA WU Executive Academy Viena	4,5
3. MBA OU Business School	4,5
4. EMBA Sheffield City College	4,4**
5. MBA INDE/CNAM Paris	4,3
6. MBA City University of Seattle	4,2
7. EMBA Tiffin University	4,2
8. MBA Româno-Canadian	3,8
9. MBA Româno-German	3,5

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 excelent programului pe care l-au absolvit.

** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

CEI MAI MULȚI dintre cei care optează pentru urmarea unui program de MBA sau Executive MBA vizează dezvoltarea abilităților de management.

PE DE ALTĂ PARTE, angajatorii care își finanțează angajații pentru urmarea unui master în afaceri vor un return on investment cât mai rapid, mai exact, vor ca în activitatea acestora să fie semnificativ mai bună după absolvire.

ÎN ESENȚĂ, acesta este și scopul programelor de instruire managerială: să formeze și să livreze manageri mai buni.

PRIMELE DOUĂ LOCURI în clasament sunt ocupate de două programe de tip Executive și un MBA.

PRINTRE PRINCIPALELE CÂȘTIGURI identificate după absolvire, managerii enumeră înțelegerea în ansamblu a businessului și a mediului de afaceri, dezvoltarea abilităților de a sesiza mai rapid și mai eficient oportunitățile existente pe piață, precum și o abordare strategică a actului de management.

Accent pe dezvoltarea abilităților soft

Ce calificative acordă absolvenții pentru îmbunătățirea abilităților personale.

Top programe pentru îmbunătățirea abilităților personale

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE LA 0 LA 5)*
1. EMBA WU Executive Academy Viena	4,7
2. EMBA Asebuss	4,5
3. EMBA Tiffin University	4,5
4. MBA City University of Seattle	4,4**
5. MBA Româno-Canadian	4,3
6. MBA INDE/CNAM Paris	4,2
7. MBA OU Business School	4,2
8. EMBA Sheffield City College	4,1
9. MBA Româno-German	3,5

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 (excelent) programului pe care l-au absolvit.

** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

MARILE ȘCOLI DE AFACERI DIN LUME insistă tot mai mult pe dezvoltarea abilităților însoftî ale studenților, în detrimentul celor tehnice, iar ideea că un manager căruia îi lipsesc abilitățile de leadership nu va face niciodată performanță maximă capătă tot mai multă greutate.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE, de relaționare, dobândire încrederii în forțele proprii sunt elemente la fel de importante în viața unui manager ca și cunoașterea contextului de business și a instrumentelor de dezvoltare a unei afaceri.

ÎN MOMENTUL FINALIZĂRII PROGRAMULUI, cei mai mulți dintre manageri au enumerat printre principalele beneficii schimbarea de viziune și de atitudine, precum și o mai bună înțelegere a importanței dezvoltării abilităților soft.

MAI MULT DECÂT ATÂT, mulți dintre absolvenți apreciază contextul competitiv în care îi plasează programele de master și care îi ajută să aibă mai multă încredere în ei după absolvire.

MANAGERII ROMÂNI stau cel mai prost la nivelul abilităților soft, pe care nu le-au dobândit și nu le-au utilizat foarte mult până acum.

Valentin Ionescu,
director general adjunct, Chevron România, absolvent Codecs

Am învățat să îmi deschid mintea, să caut soluții noi, să fiu creativ, să gândesc strategic și să analizez o problemă din mai multe perspective

Fondurile structurale au adus pe piață primul „MBA" din administrația publică

FOTO: **Silviu Matei**

DORINA POANTA,
director executiv al Centrului European de Relații Internaționale și Studii Strategice

Alina Pahoncia

Anul trecut au ajuns în țară doar aproximativ 40% cele peste 1,3 miliarde de euro alocate de Comisia Europeană sub forma fondurilor structurale. „Oamenii din administrație vorbesc despre legi, norme, directive, însă prin fondurile structurale circulă bani. Degeaba există procedurile, dacă nu știm cum să le folosim", spune Dorina Poanta, director executiv al Centrului European de Relații Internaționale și Studii Strategice, care oferă din acest an primul Master of Public Administration (MPA) de pe piața locală.

Fondurile structurale sunt gestionate de administrația publică, însă și băncile sunt puternic implicate în finanțarea proiectelor care beneficiază și de componenta structurală.

„În cazul accesării fondurilor structurale, există și un aport propriu. Cel care solicită finanțare fie are surse proprii, fie se împrumută de la bănci. Sistemul bancar este puternic implicat astfel în tot procesul și este necesară formarea unei elite profesionale în acest sens", mai adaugă Poanta.

Programul de MPA este oferit în parteneriat cu CIPA - Centrul Internațional de Politici Publice Administrative din Bruxelles -, care este acreditat de Universitatea din Limerick. Cei 25 de studenți înscriși în prima serie au până în 35 de ani și sunt implicați într-un fel sau altul în administrația publică, 12 dintre ei dețin funcții de conducere în banking, în timp ce 13 lucrează chiar în administrație. Urmarea unui astfel de program reprezintă o provocare. „Oricine vrea să facă performanță are timp și pentru el. Există un cost al opțiunii mereu în viață, trebuie să renunți la ceva pentru a face altceva", spune Poanta. Deși este un program destinat administrației publice, Poanta spune că are o componentă de business, fapt demonstrat și de faptul că jumătate dintre cei înscriși sunt bancheri cu experiență în probleme de administrație.

Înscrierea pentru prima serie s-a făcut pe bază de recomandare. „Există o listă agreată a celor care pot face recomandări, în general persoane care ocupă funcții de conducere în administrația publică sau din sistemul bancar", spune directorul executiv. În cadrul programului predau 15 profesori, dintre care doar trei sunt români.

În ceea ce privește învățământul românesc, este de părere că se pot face lucruri eficiente dacă se lucrează sub forma unui parteneriat educațional, în care profesorul nu privește studentul ca pe un receptor de informație, ci ca pe un partener. „Profesorii trebuie să se adapteze. Studenții au nevoie de tematică și bibliografie care se găsesc pe internet, pentru că generațiile de astăzi nu mai petrec timp în bibliotecă", explică Poanta, care este și decan al Facultății de management financiar din Institutul Bancar Român.

NUME PROGRAM:
Master of Public Administration (MPA)

INSTITUȚIA:
Centrul European de Relații Internaționale și Studii Strategice

DATA APARIȚIEI:
ianuarie 2008

SPECIALIZARE:
administrație publică

COST: **7.000 de euro**

DURATĂ: **15 luni**

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: **–**

„Profesorii trebuie să se adapteze. Studenții au nevoie de tematică și bibliografie care se găsesc pe internet, pentru că generațiile de astăzi nu mai petrec timp în bibliotecă."

PUBLICITATE

BUSINESS magazin
vă invită la conferința

THE DISNEY KEYS TO EXCELLENCE

Experience the Business Behind the Magic

15 aprilie (9.00-17,00), JW Marriott Grand Hotel
www.ConferintaDisney.ro

Profitați de o ocazie unică pentru a afla strategiile și modelele de afaceri care stau la baza succesului pe termen lung al Disney. Veți învăța cum să aveți aceeași abordare inovativă a Disney, aplicată organizației dv., pentru a obține rezultate imediate.
Tematici dezvoltate în cadrul conferinței:
- Leadership, Disney Style
- People Management, Disney Style
- Service, Disney Style
- Loyalty, Disney Style

Parteneri Media: Ziarul Financiar, Target, White Image
Organizator: Qualians

Detalii și înscrieri: Dana Căpitanu și Roxana Gârbeață
telefon:0318 256293, marketing@businessmagazin.ro

CityUniversity of Seattle ON THE MOVE IN EUROPE
Change your life for good!

INTERCOLLEGE Institute of Business Studies IBS
Experts in your development!

City University of Seattle
Master of Business Administration
Emphasis Area:
Financial Management
Marketing
City University of Seattle has been providing MBA Programs in Romania since 1999. New cohorts will be launched in May, 2008.

IntercollegeIBS – Institute of Business Studies, Member of University of Nicosia
Provide training for reputable international business qualifications, leading to the external exams of the following professional bodies:
The Institute of Chartered Accountants in England and Wales ***(ICAEW)***
The Association of Chartered Certified Accountants ***(ACCA)***
The Chartered Financial Analyst ***(CFA)***
The Certified Internal Auditor ***(CIA)***
The Certified Accounting Technicians ***(CAT)***
The Institute of Financial Services ***(IFS)***
The Chartered Institute of Public Relations ***(CIPR)***

Contact us: mba@cityu.ro or IBS.ro@intercollege.ac.cy
021.311.20.96, 0726.101.160

profesori

Tot mai mulți vor profesori străini

Ce calificative acordă absolvenții școlilor pentru experiența profesorilor.

Top programe în funcție de experiența profesorilor

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE LA 0 LA 5)*
1. EMBA WU Executive Academy Viena	4,8
2. EMBA Tiffin University	4,7
3. EMBA Asebuss	4,6
4. EMBA Sheffield City College	4,6**
5. MBA Româno-German	4,5
6. MBA INDE/CNAM Paris	4,4
7. MBA City University of Seattle	4,3
8. MBA OU Business School	4,2
9. MBA Româno-Canadian	4,1

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 excelent programului pe care l-au absolvit.
** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

TOATE ȘCOLILE INCLUSE ÎN CLASAMENT au parteneriate cu instituții internaționale. În unele dintre cazuri, tot staff-ul profesoral este format din străini, americani, britanici, francezi sau nemți.

ABSOLVENȚII DE MBA/EMBA apreciază într-o proporție foarte mare experiența profesorilor din străinătate. Astfel, unii dintre ei au dat calificative diferite la acest punct, respectiv note mai mari pentru profesorii și străini și mai mici pentru români.

DE ASEMENEA, ABSOLVENȚII APRECIAZĂ LA CATEDRĂ un mixt de standard academic și experiență practică în business.

CEI MAI MULȚI VOR PROFESORI care să îi pună în fața unor situații reale de business care să îi formeze ca manageri pregătiți să reacționeze în orice situație de piață.

MAI MULT DECÂT ATÂT, absolvenții își doresc profesori cu o vastă experiență academică și de business în spate, însă ancorați în mediul de afaceri actual.

ROLUL PROFESORILOR care predau în cadrul unui program de MBA este să îi ajute pe studenți să găsească soluția, nu să ofere soluții.

Cursuri adaptate la tendințele din business

Ce calificative acordă absolvenții școlilor pentru calitatea cursurilor.

Top programe în funcție de calitatea cursurilor

PROGRAM/ȘCOALĂ	CALIFICATIV ACORDAT DE ABSOLVENȚI (PE O SCARĂ DE 0 LA 5)*
1. EMBA WU Executive Academy Viena	4,8
2. EMBA Tiffin University	4,6
3. MBA OU Business School	4,6
4. EMBA Asebuss	4,5
5. EMBA Sheffield City College	4,5**
6. MBA City University of Seattle	4,3
7. MBA Româno-German	4,2
8. MBA Româno-Canadian	4,2
9. INDE/CNAM	4,0

* Absolvenții au dat calificative de la 0 (foarte slab) până 5 (excelent) programului pe care l-au absolvit.
** Sheffield City College nu are încă absolvenți. Datele reprezintă răspunsurile studenților din prima serie.

Emil Bituleanu,
președinte al Libra Bank, absolvent EMBA Asebuss

Un manager trebuie să acționeze în trei zone: networking, comunicare și cunoștințe tehnice. Programul Executive acoperă echilibrat cele trei componente, un program non-executive pune mai mult accent pe partea tehnică.

AȘTEPTĂRILE MANAGERILOR ROMÂNI s-au rafinat în ultima perioadă. Ceea ce părea potrivit în anii '90 nu mai este astăzi pe lista lor de priorități, iar piața de MBA trebuie să țină pasul cu această evoluție.

PENTRU MANAGERII care vor să își continue cariera în România, face mai mult sens să urmeze cursurile unei școli care are o componentă internațională. Pe de altă parte, cei care vizează cariere în afara granițelor, un MBA local s-ar putea să nu fie cea mai bună alegere în acest sens.

ABSOLVENȚII APRECIAZĂ tot mai mult o combinație între componenta academică și cea practică.

DE ASEMENEA, ESTE TOT MAI SOLICITAT modelul cursurilor internaționale de la școli de renume, însă neapărat adaptat la specificul pieței locale.

DACĂ ÎN PROGRAMELE DE MBA americane se pune foarte mult accent pe delegare, conceptul nu este foarte dezvoltat în cadrul programelor de pe piața locală.

RODICA RĂDULESCU,
director al programului Business School în cadrul Codecs

O diplomă de MBA nu este suficientă în sine, ea trebuie confirmată în practică

Angajatorii încep să aprecieze o certificare internațională în management, însă rămâne apoi la latitudinea absolvenților să confirme această recunoaștere în practică.

Alina Pahoncia

„Absolvirea unui program de MBA recunoscut internațional pune semnul egalității între managerii români și colegii lor europeni. Diferența o fac apoi aptitudinile de leadership și cele de soft-skills, în general“, este de părere Rodica Rădulescu, director al programului Business School în cadrul Codecs, care oferă programul de MBA al Open University Business School pe piața locală.

În același timp, o diplomă de MBA nu este suficientă în sine, dacă nu știi cum să comunici cu oamenii și dacă nu ai abilități de leadership, întrucât reușita profesională nu se sprijină doar pe cunoștințe, ci ține într-o mare măsură de atitudini și comportamente. „Marile școli de afaceri din lume pun tot mai mult accent pe dezvoltarea abilităților de leadership“, precizează Rădulescu.

Experiența unui program de MBA nu înseamnă doar implicarea unui manager într-un program de un an sau doi sau posibilități de networking. MBA-ul este un test de un adevărat tur de forță pentru manageri. „MBA-ul este un test de anduranță. Mai ales în situațiile în care un astfel de program nu te scoate din activitate, managerii trebuie să aloce timp studiului, pe lângă orele de program de la job, ceea ce poate fi foarte solicitant“, spune Rădulescu

De ce aleg managerii să facă un MBA? Printre motive se numără dorința de avansare, dezvoltarea abilităților personale și profesionale, îmbunătățirea performanțelor, o carieră internațională, și, nu de puține ori, creșterea salariilor. Iar decizia de a urma un anumit program de MBA nu este una ușoară. „E ca atunci când alegi un produs de lux și vrei să vezi care este renumele său în piață“, explică directorul de program.

Rădulescu spune că este interesant ce se întâmplă după absolvirea unui program de MBA, mai exact după ce managerii au fost integrați într-un anumit stil de lucru.

„După finalizarea studiilor, mulți se simt puțin debusolați. În consecință, încercăm să aducem cursuri independente post-MBA, pentru a nu îi scoate complet din ritm.“

În ceea ce îi privește pe managerii români, aceștia suferă într-o anumită măsură de inconsecvență. „Se remarcă o lipsă de rigurozitate, de consecvență, nevoia unui efort continuu și susținut. Un progarm de MBA ajută la dobândirea acestor abilități.“

Rolul profesorilor care predau în cadrul unui program de MBA, al tutorilor cum mai sunt ei numiți, este să îi ajute pe studenți să găsească soluția, nu să ofere soluții. De ce? „Pentru că nu există soluții unice în management, însă se poate vorbi despre cea mai bună soluție la un moment dat, într-un anumit context“, explică Rădulescu.

Cele mai mari câștiguri ale unui program de MBA sunt dezvoltarea capacității de analiză critică a studenților și implicarea acestora într-o rețea de networking formată din alți manageri de top. „Un aspect important îl constituie faptul că, pe măsura parcurgerii programului, cursanții trec printr-un proces de dezvoltare personală, dobândind noi aptitudini și comportamente absolut necesare“, spune ea.

Deși este un MBA, programul oferit în România de The Open University Business School (OU Business School) prin partenerul său Codecs se apropie mult de caracteristicile unui Executive MBA. „Se axează foarte mult pe latura practică a actului managerial și nu te scoate din activitate“, spune Rădulescu, precizând că toți studenții înscriși în program lucrează.

Directorul de program spune că de-a lungul anilor s-a făcut simțită tot mai mult o tendință de trecere a managerilor care au absolvit un program de MBA dinspre public spre privat, de la firmele mici și mijlocii spre multinaționale sau de la statutul de angajat în companii la cel de antreprenor, precum și intrarea în zona de consultanță. „Managerii câștigă mai multă încredere în ei după ce au o diplomă de MBA“, precizează ea.

Implicarea într-un program de MBA poate fi destul de solicitantă, mai ales atunci când se adaugă unui job de management cu un grad ridicat de senioritate și de responsabilități. „Programul se bazează pe trei elemente: studiul individual pe baza materialelor de curs oferite, asistența tutorilor pe întreg parcursul programului și interacțiunea cu ceilalți studenți în cadrul tutorialelor și al școlilor rezidențiale, care se desfășoară în cea mai mare parte în Marea Britanie“, încheie Rădulescu.

NUME PROGRAM: **MBA OU Business School**

INSTITUȚIA: **The Open University Business School, în parteneriat cu Codecs**

DATA APARIȚIEI: **1997**

SPECIALIZARE: **general management**

COST: **17.000 de euro**

DURATĂ: **2,5 ani**

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: **209**

„Marile școli de afaceri din lume pun tot mai mult accent pe dezvoltarea abilităților de leadership.“

FOTO: **Cristina Nichituș**

ALINA VASILE,
country manager pentru România al City College, instituție afiliată University of Sheffield

Managerii care au absolvit programe în străinătate sunt prea scumpi

Mulți dintre managerii care au urmat programe de MBA la școli renumite în afara țării au eșuat din punct de vedere profesional, pentru că nu pot aplica ceea ce au învățat în companiile din România.

NUME PROGRAM:
EMBA Sheffield

INSTITUȚIA: University of Sheffield (UK) în parteneriat cu cu Facultatea afiliată City College (Grecia)

DATA APARIȚIEI: 2006

SPECIALIZARE:
general management, marketing, finanțe și logistică

COST: 14.690

DURATĂ: 2 ani

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI:
70 (vor absolvi în decembrie 2008)

„Un GM nu va vrea să se regăsească în aceeași sală de curs cu subordonații săi.“

Alina Pahoncia

Sunt foarte multe exemple de români care au mers în străinătate pentru a face un MBA sau EMBA, în Statele Unitate sau în Marea Britanie, programe care sunt foarte costisitoare din punct de vedere financiar și care nu îi ajută în cazul în care vor să se întoarcă în România. „Astfel de oameni sunt foarte scumpi și de cele mai multe ori nu găsesc pe piața locală angajatori care să le ofere salariile pe care le cer. Managerii români ar trebui să se orienteze spre programe oferite local, cu profesori străini care să aibă expertiză regională și internațională“, spune Alina Vasile.

Așteptările managerilor români s-au rafinat în ultima perioadă. Ceea ce părea potrivit în anii '90 nu mai este astăzi pe lista lor de priorități, iar piața de MBA trebuie să țină pasul cu această evoluție.

„Dacă în urmă cu zece ani managerii români erau interesați de o diplomă și de posibilitățile de networking, în prezent, ei caută programe cu aplicabilitate care să le ofere instrumente și cunoștințe pe care să le poată folosi într-adevăr în carieră“, spune Vasile.

Cel mai greu de convins de utilitatea urmării unui program de formare profesională sunt șefii de companii, publicul preferat de programele de MBA sau EMBA rămânând middle managementul. Sunt mai multe motive care pot explica această orientare, în care sunt foarte rar incluși cei care au ajuns la un nivel maxim al carierei lor. În primul rând, programele de instruire mangerială sunt privite în primul rând din perspectiva oportunităților pentru promovare. „Un CEO sau un general manager nu prea mai are perspective de promovare. La aceasta se adaugă lipsa timpului și un oarecare sentiment de autosuficiență. Pe de altă parte, un GM nu va vrea să se regăsească în aceeași sală de curs cu subordonații săi“, precizează Alina Vasile. Cât privește prețurile programelor de instruire managerială de pe piața locală, acestea reflectă nivelul de dezvoltare al economiei în general.

Cel mai greu de convins de utilitatea urmării unui program de formare profesională sunt șefii de companii, publicul preferat de programele de MBA sau EMBA rămânând middle managementul.

„Piața din sud-estul Europei nu poate fi comparată cu cea din Europa Occidentală sau din America de Nord, întrucât nicio școală din top zece internațional nu e prezentă direct aici. Cu toate acestea, programele de MBA sau Executive MBA acoperă nevoile pieței în acest moment“, mai adaugă country managerul City College.

Programul de EMBA al Universității Sheffield este predat de 50 de ani în Marea Britanie. Universitatea a deschis o filială în Grecia în 1989, care a devenit ulterior facultate a Sheffield, pentru a facilita accesul managerilor din estul și sud-estul Europei către programul de Executive MBA. Astfel, programul se predă de 15 ani în Salonic, de trei ani în Serbia și de doi ani a ajuns și în România.

„Dintre managerii din Balcani, românii sunt cei mai deschiși spre programe de MBA. Sunt foarte motivați și dornici să învețe“, spune Vasile, precizând că la București sunt și cei mai mulți înscriși pe care îi are progarmul de EMBA al Sheffield în cele trei țări.

Astfel, în Serbia, apetitul pentru MBA-uri este mai redus, însă trebuie luată în considerare și dimensiunea pieței, mai redusă decât cea din România.

DOREL PARASCHIV,
director adjunct al programului de MBA INDE/ASE

Degeaba vii cu un curs de la Harvard dacă acesta nu are o componentă locală

Alina Pahoncia

„Managerii vin din companii cu foarte multă experiență practică. MBA-ul le oferă cadrul de dezvoltare și posibilitățile de networking pentru a deveni mai buni în ceea ce fac. Managerilor români le lipsește un model, un set de valori", spune Dorel Paraschiv, director adjunct al programului de MBA INDE/ASE.

Unul dintre cele mai bune argumente pentru a convinge un antreprenor de utilitatea unui program de management în business este cel al networking-ului, care îi poate ajuta să-și dezvolte afacerile sau să pornească altele noi. De asemenea, o diplomă de MBA poate fi privită și din perspectiva statusului. „MBA-ul este o validare a competențelor. Este vorba despre plasarea succesului în afaceri într-un context internațional", explică Paraschiv.

Modelul școlilor de MBA a venit în România pe diferite filiere internaționale. „Străinii au adus programele de MBA pe piața locală. Nu cred să existe universități care să ofere diplome de MBA 100% românești", spune el. Piața locală a programelor de MBA ține pasul cu trendul conomiei românești, pe scurt, se dezvoltă tot mai mult. Mai mult, managerii apreciază tot mai mult valoarea adăugată pe care o oferă mixul de tip „global learning" și studiile de caz românești. „Degeaba vii pe piață cu un curs de la Harvard dacă acesta nu are o componentă locală", apreciază Paraschiv.

În programele de MBA americane se pune foarte mult accent pe delegare, concept care nu este foarte dezvoltat în companiile de pe piața locală. De asemenea, școlile de business cu tradiție insistă pe conturarea unei strategii pe termen lung, ca un element esențial în leadership. „În cazul managerilor români se poate vorbi de existența unei strategii pe termen scurt, de 2-3 ani. Viziunea pe termen lung trebuie formată."

INDE este al doilea program, alături de Codecs, cu o structură descentralizată, având încheiate parteneriate cu universități locale din Cluj-Napoca, Sibiu, Constanța, pentru a oferi programul de MBA și în afara Capitalei. În acest context, Paraschiv spune că nu se poate vorbi despre o polarizare regională a competențelor manageriale. „Între un manager din București și unul din Sibiu sau Cluj nu există diferențe la nivel de mentalitate sau competențe."

Iar ideea orientării spre provincie a venit firesc, urmând investițiile străine din marile orașe. „Sunt companii cu sediul în afara Bucureștiului care își trimit tot staff-ul managerial la MBA. Mai mulți manageri din companie care urmează un program de MBA reprezintă un factor de coeziune a culturii organizaționale, pentru că ei vor opera după absolvire cu aceleași instrumente și se vor raporta la același set de valori."

La apariția sa pe piața locală, programul INDE țintea doar comunitatea franceză de business, dar și-a extins aria de acoperire în urmă cu câțiva ani spre toată zona de afaceri. Institutul Național de Dezvoltare Economică (INDE) a apărut pe piață în 1992 în baza unui acord interguvernamental româno-francez, sub forma unui program care urmărea să formeze manageri care să facă tranziția între structurile centralizate și stilul de business de piață. În 2000, programul a devenit MBA. În cadrul programului este folosit un sistem mixt, de team-teaching, profesorii francezi fiind asistați de profesori români.

NUME PROGRAM: MBA INDE
INSTITUȚIA: Academia de Studii Economice București și CNAM Paris
DATA APARIȚIEI: 2000
SPECIALIZARE: general management
COST: 4.400 euro
DURATĂ: 2 ani
NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 298

„Managerilor români le lipsește un model, un set de valori."

PUBLICITATE

PUBLICITATE

CERISS

IPPA

CERISS România împreună cu CIPPA Belgia
organizează

EXECUTIVE MASTER IN
PUBLIC ADMINISTRATION

University of Limerick

Centrul European de Relații Internaționale și Studii Strategice (CERISS) se ocupă cu programe educaționale internaționale ce vizează formarea specialiștilor în domeniul politicilor administrative și relațiilor internaționale.

Dezvoltă atât programe de specializare postuniversitare cât și programe de pregătire pentru funcționari europeni și specializări în domeniul consultanței pe domenii specifice instituțiilor europene: finanțări, întocmire proiecte, formare cariere, lobby.

Center for International Public Policy and Administration (CIPPA – Bruxelles) dezvoltă programe pentru instituțiile Uniunii Europene, NATO și alte organizații ce se ocupă cu politici publice administrative și relații internaționale.

CIPPA organizează împreună cu **University of Limerick – Irlanda** programe educaționale postuniversitare pentru dezvoltarea și formarea carierelor în domeniul administrației publice internaționale și finanțe europene. De asemenea, dezvoltă programe de cooperare cu instituții academice din Belgia, Grecia și România.

Structura programului se adresează absolvenților de studii superioare (diplomă de licență) care doresc să-și dezvolte cariera profesională atât în domeniul politicilor publice administrative cât și cel financiar.

Diploma de absolvire este oferită de CIPPA Belgia și University of Limerick – Irlanda.

Cursanții vor beneficia de materiale didactice și documentare pentru fiecare disciplină în limba engleză și română (manuale, suport de curs, studii de caz).

Contact:
Telefon: 021/326 29 87; 0722/68 45 66; Fax: 021/326 29 86
Email: office@ceriss.org, **www.ceriss.org**

Salariile absolvenților români de MBA din bănci, de opt ori mai mici decât ale americanilor

Pe piața internațională a forței de muncă se înregistrează o diferență semnificativă între salariile pe care le obțin angajații cu studii de MBA și cei fără astfel de studii, pe fondul bătăliei angajatorilor pentru recrutarea celor mai buni absolvenți de școli de afaceri.

Mirabela Tiron

În 2007, salariile celor care dețin o diplomă de MBA au crescut mult mai rapid decât salariile celor cu patru ani de experiență de muncă, dar care nu dețin studii de master în administrarea afacerilor, conform unui studiu publicat pe site-ul TopMBA.com.

Acest studiu mai relevă faptul că cel mai bine plătiți angajați din lume cu studii postuniversitare sunt cei care dețin studii de tip MBA, ceea ce se aplică în toate sectoarele economice.

Salariul mediu anual al unui angajat cu MBA în consultanță și servicii profesionale este de 99.000 de dolari (8.250 de dolari), cel mai mare din orice sector de activitate, raportat la salariul mediu de 72.000 de dolari (6.000 de dolari) al unui candidat fără un MBA, dar cu patru ani de experiență în domeniu sau la 77.000 de dolari (6.400 de dolari) cât are posesorul unei diplome de doctorat.

Salariile pentru un proaspăt absolvent de MBA oscilează între 32.000 de dolari anual pe piețe emergente și 140.000 de dolari în SUA. Realizatorii studiului notează că este foarte puțin probabil ca nivelul atins de salariile angajaților cu MBA să scadă, având în vedere cererea mare pentru acești candidați în următorii ani.

> Nivelul cel mai înalt pe care l-a atins salariul din bănci pentru un angajat cu MBA a fost de 12.000 de dolari pe lună, cel mai redus înregistrându-se în țări precum România și Kazahstan - 1.600 de dolari.

Studiul mai arată că domenii ca media și divertisment sunt pe locul doi în topul celor mai bune salarii pentru angajații cu MBA-uri, atingân 97.000 de dolari anual, comparativ cu doar 53.000 de dolari pentru un candidat fără un MBA, însă cu patru ani de experiență de muncă.

În medie un candidat cu MBA dintr-o bancă va câștiga 93.000 de dolari pe an (7.750 de dolari), spre deosebire de 66.000 de dolari (5.500 de dolari), cât va câștiga un candidat cu patru ani experiență de muncă, dar care nu deține o astfel de diplomă.

Nivelul cel mai înalt pe care l-a atins salariul din bănci pentru un angajat cu MBA a fost de 12.000 de dolari pe lună, cel mai redus nivel fiind de 1.600 de dolari pe lună, în țări precum România și Kazahstan.

Multe bănci și firme de consultanță intră în competiție pentru aceeași specialiști de pe piață.

Companiile de consultanță aleg să ofere salarii mai mari pentru a face față concurenței. Totuși, în prezent cei mai mulți oameni cu MBA-uri sunt recrutați de către bănci pentru că acestea au cele mai consistente bonusuri. Băncile de investiții au oferit bonusuri de 46.000 de dolari, în medie, în 2007, potrivit studiului.

Angajații cu MBA-uri care aleg să lucreze în bănci consideră că „boom-ul" din sectorul financiar va continua și că băncile vor continua să plătească bonusuri financiare mari. Studiul arată că aceste prime oferite de bănci nu se vor menține pe o perioadă lungă de timp. De exemplu, în perioada 2001-2004 ele au scăzut la mai puțin de 15.000 de dolari pe an.

Anul trecut angajatorii din domeniul consultanței au plătit pentru oamenii cu MBA-uri prime cu 37% mai mult față de recompensele angajaților fără master în administrarea afacerilor, unde creșterea a fost de 32%.

În sectorul financiar bancar s-au oferit mai multe prime cu 41% în 2007, față de 29% anul anterior. Cele mai consistente prime au fost raportate de sectorul media și divertisment, unde numărul lor a crescut cu 81%, în timp ce sectorul public non-profit a înregistrat cele mai mici prime pentru angajații cu MBA, o creștere de 24%.

Partea mai puțin optimistă este faptul că unii angajatori devin nemulțumiți de angajarea persoanelor cu studii de master de acest tip și se orientează doar spre candidații fară mastere de administrare a afacerilor. „Concurența de pe piața candidaților cu MBA provoacă creșteri fantastice cu compensațiile", spune unul dintre realizatorii studiului

Deprecierea dolarului și creșterea salariilor din orașele Europei de Vest au dus la un salariu anual mediu pentru un candidat cu MBA de 97.000 de dolari, comparativ cu un salariu de 89.000 de dolari în America de Nord. Salariile din aceste zone pentru angajații cu MBA oscilează între 80.000 de dolari și 100.000 de dolari pe an în toate sectoarele, mai puțin în retail. Salariile din celelalte țări tind să se alinieze la cele din America de Nord. De exemplu, în Asia salariile sunt cu 20% mai mici decât în zona luată ca referință, comparativ cu 1996, când erau cu 25% mai reduse.

Salariile din America Latină sunt cu 23% mai mici decât cele din SUA, comparativ cu 1996, când au fost cu 60% mai scăzute. Numai țările din Europa de Est au rămas puțin în urmă la categoria salarii pentru angajați cu MBA-uri, dar se pare că recuperează ușor prin intrarea unor companii din Europa de Vest pe piețe precum România, Bulgaria și alte noi țări membre ale Uniunii Europene.

În orașele importante, persoanele cu MBA ar trebui să se aștepte la salarii mai mari cu 20% decât în orașele mai puțin dezvoltate. Marea Britanie a raportat anul trecut un salariu mediu de 108.000 de dolari, influențat puternic de companiile angajatoare din Londra.

Absolvenții de mastere în administrarea afacerilor ar trebui să ia în considerare salariul nominal oferit comparativ cu salariul real al zonei și costurile pe care le implică locuirea într-o anumită regiune atunci când compară salariile din anumite țări.

Pentru candidații români alegerea ar putea fi chiar dificilă în condițiile în care piața este în dezvoltare sunt doar câteva școli importante, salariile sunt în creștere, deci alegerea unui program de doi ani de master în administrarea afacerilor ridică întrebări. Dar perspectivele pentru absolvenții de MBA în ceea ce privește salariul și evoluția în carieră sunt mult mai atractive decât pentru acei angajați care se bazează doar pe experiența de muncă. Mai mult decât atât, multinaționalele cu birouri în București solicită studii obligatorii de MBA pentru poziția de top manager.

Vlad Micu,
director investment banking Piraeus Bank, absolvent EMBA WU Executive Academy

Primele șase luni sunt cele mai dificile. Un Executive MBA înseamnă o altă abordare complet diferită de cea cu care ne-a obișnuit facultatea. Am vrut să îmi îmbunătățesc calitățile oratorice, pentru că nu avusesem foarte des ocazia să vorbesc în public. Și am reușit, deși nu a fost ușor. Sunt 30 de oameni deștepți care te ascultă când faci o prezentare.

CEL MAI BINE E ÎN SUA

Salariile medii pe regiuni pentru absolvenții de MBA în 2007

Regiunea	Salariul lunar (dolari)
SUA&Canada	7.400
America Latină	5.700
Europa de Vest	8.000
Europa de Est	3.400
Asia Pacific	5.900

Salariul mediu pentru angajați cu MBA în 2007 pe țări din Europa

Țara	Salariul mediu lunar (dolari)
Marea Britanie	9.000
Franța	8.000
Germania	7.400
Olanda	7.300
Spania	7.000
Rusia	4.000
Grecia	3.600
Ungaria	3.600
România	**3.100**

Salariul mediu în Europa și America de Nord pe domenii

Domeniu	Salariu absolvent MBA (dolari)	Salariu non-absolvent MBA (dolari)
Aviație/ Apărare	7.000	5.200
Consultanță	8.200	6.000
Energie	7.000	5.300
Servicii financiar-bancare	7.800	5.500
FMCG	7.300	5.500
Producție	7.250	5.300
Media& Divertisment	8.000	4.400
Farma	7.500	5.600
Sectorul public	6.800	5.500
Retail	6.600	4.600
Telecomunicații	6.900	4.750
Transport	7.400	4.200

MIHAELA DEACU,
directorul programului
de Executive MBA
oferit de Tiffin University
la Universitatea din București

FOTO: **Silviu Matei**

Trebuie să îți schimbi jobul pentru a obține o creștere salarială semnificativă

Alina Pahoncia

Deși există diferențe de structură, locație, stil de predare și chiar influențe venite pe filieră europeană sau americană, niciun program de MBA nu este ușor, spune Mihaela Deacu, directorul programului de Executive MBA oferit de Tiffin University la Universitatea din București, după ce a absolvit chiar ea anul trecut cursurile programului pe care îl conduce.

„Un MBA îți schimbă complet modul de a gândi, și nu doar în ceea ce privește perspectiva de business. Practic, adună și organizează tot ceea ce știai până atunci. Este vorba despre eficiență, pentru că ai ocazia să înveți din greșelile altora înainte să te confrunți tu cu ele", explică ea.

Iar un MBA vine, de cele mai multe ori, în perioade de puternică ascensiune profesională, și se suprapune în viața unor oameni care dețin deja poziții manageriale și lucrează câte 10-12 ore pe zi. Ce este cel mai greu? „Să gestionezi timpul. Este foarte simplu: dacă nu înveți, pici."

Mai mult decât atât, un MBA pune la dispoziția managerilor anumite instrumente pe care mulți români nu le au. „Îți dă încredere în tine, pentru că a citi nu este același lucru cu a experimenta", precizează Deacu.

Pentru managerii care se așteaptă ca după absolvire să primească majorări salariale consistente veștile nu sunt tocmai bune. „În cadrul aceleiași firme, creșterea salarială este relativ mică după absolvirea unui MBA. Trebuie să îți schimbi jobul pentru o creștere salarială semnificativă", explică Deacu.

Cât privește oportunitatea alegerii unui program de MBA în țară sau în străinătate, directorul programului oferit de Tiffin University consideră că aceasta este într-un anume fel o falsă discuție, întrucât pentru un manager român nu prea există opțiunea unui MBA în străinătate. „Pentru a urma un MBA la Harvard sau la Insead, un manager trebuie să renunțe la job și este puțin probabil ca un angajator, oricât de mult și-ar aprecia staff-ul, să le permită managerilor să își ia liber atâta timp. Cei care pot să facă acest lucru sunt antreprenorii care au pus un business pe picioare, liberi din punct de vedere financiar și care își pot permite să facă o pauză de un an sau doi, timp în care să studieze la o școală de prestigiu din străinătate."

De unde le vin studenții

- Farma - 16 %
- Servicii - 16%
- IT & Telecom - 16%
- Bancar - 10%
- Real Estate & Construcții - 10%
- FMCG - 9%
- Educație - 8%

În cadrul multinaționalelor de pe piață, pe de altă parte, managerii sunt trimiși la MBA fie pentru că solicită ei acest lucru, fie în urma unor evaluări în care se constată că au nevoie de pregătire.

S-a creat astfel în piață falsa impresie că programele de MBA rezolvă orice problemă în viața profesională a unui manager, în structura unui departament sau a unei companii. MBA-ul nu este însă soluția pentru orice. Există situații în care managerii au nevoie de cu totul altceva. „Dacă ai nevoie de ceva foarte personal, un MBA poate să nu fie soluția, pentru că un astfel de program te ajută să vezi un business în ansamblu, dar nu îți rezolvă probleme foarte specifice pentru care este posibil să ai nevoie de cursuri motivaționale individuale, spre exemplu", subliniază Deacu.

Ca efect al intrării a tot mai mulți jucători pe piață, vom asista în următorii ani la o segmentare în ceea ce privește programele de MBA. Iar segmentarea înseamnă în primul rând maturizare.

„Toate școlile care au intrat pe piață au targetat o nișă neocupată, fie au ofeit programe online, fie programe de week-end. Spre exemplu, acum câțiva ani, erau puțini managerii care plecau în străinătate să facă câte un modul dintr-un program de MBA în câte o țară. Acum acest lucru se întâmplă, mai ales în cadrul antreprenorilor care au pus businessuri pe picioare și care își permit această libertate", spune Deac.

Cu toate acestea, nu vom asista la o maturizare a pieței locale mai devreme de cinci sau chiar zece ani.

Toți cei 16 profesorii care predau în cadrul programului Tiffin sunt americani, iar cele nouă module care se desfășoară pe parcursul a 21 de luni acoperă toate ariile de business, programul fiind unul de general management. Deac spune că cea mai bună formă de „advertising" pentru un program de MBA sunt recomandările pe care le fac absolvenții.

Programul oferit de Tiffin University la Universitatea București este din acest an Executive MBA. „Aproximativ 90% dintre cei care vin la cursurile noastre sunt middle și top manageri. Programul nostru era practic Executive dinainte, numai că nu îl numeam așa. Mai mult decât atât, din octombrie, programul va fi oferit și la Timișoara", spune Mihaela Deacu, care adaugă că și aici vor fi tot 25 de locuri, ca și în București. Ea spune că piața din vestul țării este încă neacoperită, însă admite că Budapesta este un concurent puternic, fiind la doar trei ore de mers cu mașina.

NUME PROGRAM:
Tiffin Executive MBA

INSTITUȚIA:
Tiffin University at University of Bucharest

DATA APARIȚIEI:
2002

SPECIALIZARE:
general management

COST:
15.490 de euro

DURATĂ:
21 de luni

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 49

ROBERT ZĂNESCU,
director de operațiuni al CEU Business School România

FOTO: **Silviu Matei**

Managerii încă reacționează din inerție când vine vorba de alegerea unui MBA

Dacă la începutul anilor '90 era ușor să faci afaceri în România, în prezent lucrurile s-au schimbat, competiția este tot mai puternică, iar principiile de business care se aplicau în urmă cu 17 ani nu mai funcționează.

NUME PROGRAM:
EMBA CEU Business School

INSTITUȚIA: Central European University, Business School

DATA APARIȚIEI: 2006

SPECIALIZARE:
general management

COST: 18.600 de euro

DURATĂ: 2 - 2,5 ani

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 7

„Util nu este să oferi studenților conținut, ci să îi plasezi într-un context. La începuturile marketingului, aveai produsul pe care trebuia să îl vinzi. În marketingul modern, trebuie să analizezi nevoile clientului și abia apoi creezi produsul care răspunde așteptărilor acestuia. Lucrurile stau la fel și în cazul MBA-urilor.“

Alina Pahoncia

„Managerii români nu au timp de pierdut. Cel mai bun lucru care se întâmplă în acest moment este faptul că oamenii din business încep să își planifice destinația : în patru-cinci ani vreau să ajung acolo, pe acea poziție, în acea companie“, spune Robert Zănescu, director de operațiuni al CEU Business School România.

Cu toate acestea, managerii români încă reacționează din inerție când vine vorba de alegerea unui MBA, cei mai mulți alegând școlile care au încheiate parteneriate corporatiste cu angajatorii lor.

„Timp de 17 - 18 ani a existat o presiune în România pentru a realiza lucruri. Managerii români au mers cu «viteza a patra și cu viteza a cincea», iar acest ritm se va păstra și în continuare“, mai explică el. În aceste condiții, managerii vor un return on investment cât mai rapid și mai complet.

Pentru un student de MBA, cea mai importantă este perspectiva practică, cea care poate genera schimbarea în carieră. „Vrem să creăm lideri transformaționali, oameni care să administreze schimbarea și care să joace un rol activ nu doar în businessul regional, ci și în cel local.“

Pe piața de MBA, acum este „momentul adevărului“, întrucât managerii români au o ofertă complexă de programe din care să aleagă, iar școlile se pot poziționa pe diferite nișe. „Acesta este momentul în care este bine să fii pe piață“. Mai mult, tot mai mulți studenți vor să plătească din surse proprii pentru programele de MBA sau Executive MBA, ceea ce demonstrează dezvoltarea spiritului antreprenorial. „Încercăm să limităm numărul companiilor care plătesc integral pentru programele de EMBA, pentru că noi considerăm că dacă investești măcar puțin din banii tăi, vei fi mai motivat la cursuri.“

Metoda de selecție a candidaților care aplică pentru un program de MBA poate fi comparată cu felul în care își selectează băncile clienții, spune Zănescu, care înainte de a prelua conducerea operațiunilor CEU Business School pe piața locală, a fost director de marketing la Raiffeisen Bank (5 ani) și a lucrat timp de 6 ani în FMCG. „În banking, obiectivul meu era să îi determin pe oameni să ia credite. Unii dintre aceștia erau respinși, pentru că nu îndeplineau anumite condiții. Pe piața programelor de instruire managerială lucrurile stau tot cam așa“, explică Zănescu.

El adaugă că unul dintre principalele criterii care triază candidații este determinarea acestora și motivația care stă la baza deciziei de a urma un MBA. „Un manager care nu își dorește cu adevărat să facă un MBA și vrea doar să colecționeze diplome nu va fi motivat, iar programul nu se va desfășura în condiții normale.“

Școlile de MBA trebuie să iasă din structura funcțională și să se uite spre ce întâmplă în piață, pentru a updata mereu studiile de caz. „Util nu este să oferi studenților conținut, ci să îi plasezi într-un context. La începuturile marketingului, aveai produsul pe care trebuia să îl vinzi. În marketingul modern, trebuie să analizezi nevoile clientului și abia apoi creezi produsul care răspunde așteptărilor acestuia. Lucrurile stau la fel și în cazul MBA-urilor“, explică Zănescu, care a absolvit și el unul dintre programele de EMBA de pe piața locală.

„Voiam să știu cum mă poziționez eu și departamentul de marketing pe care îl conduceam în contextul unei companii cu mii de angajați. Cel mai mult m-a ajutat înțelegerea funcțiunii de HR management și cea a culturii organizaționale.“

Creată în 1988 la inițiativa unui grup de lideri vizionari, printre care și George Soros, CEU Business School a fost prima instituție de gen din regiune care a oferit programe educaționale manageriale de tip MBA. Intrarea pe piața locală s-a făcut relativ de curând, întrucât multă vreme managerii români, în special cei din vestul țării, mergeau direct la Budapesta, iar lucrurile au funcționat natural din acest punct de vedere pentru o vreme. Cu toate acestea, Budapesta nu era foarte accesibilă managerilor din București. Varianta lansării la București reprezintă deschiderea unei noi piețe: cea din sudul României, cât și cea bulgară. „În pezent, avem doi studenți bulgari care vin cu mașina la București în week-end-uri pentru a urma cursurile“, spune Zănescu. El adaugă că profesorii de la CEU Business School spun că seria de la București este cea mai bună de până acum.

Profil studenți EMBA CEU Business School:

- **Vârsta medie:** 32 de ani
- **Score GMAT:** 580
- **Ani experiență:** 8-10
- **Limbi străine vorbite:** două
- **Bărbați:** 52%
- **Femei:** 48%

Tot mai multe programe acreditate

Ce acreditări au programele de pe piață.

Acreditările programelor de MBA/EMBA

PROGRAM/ȘCOALĂ	ACREDITARE*
EMBA WU Executive Academy Viena	EQUIS, FIBAA
MBA INDE/CNAM Paris	AMBA
MBA OU Business School	AMBA, EFMD, AACSB
EMBA Asebuss	AACSB, Ministerul educației
EMBA Tiffin University	ECBE
MBA City University of Seattle	IACBE
EMBA Sheffield City College	AMBA, BAC
MBA Româno-German	FIBAA
MBA DeSales University	ACBSP, MSACSC
EMBA CEU Business School	AMBA, FAT
MBA Româno-Canadian	N/A

* **Notă:** AACSB - The Association to Advance Collegiate School of Business; AMBA - Asociatia MBA; ACBSP - Association of Collegiate Business Schools and Programs, SUA; MSACSC - Middle States Association of Colleges and Secondary Schools; FAT - Hungarian Adult Education Accrediting body; ECBE - European Council for Business Education; EQUIS - European Quality Improvement System; FIBAA - Foundation for International Business Administration Accreditation; IACBE - International Assembly for Collegiate Business Education; EFMD - European Fondation for Management Development; BAC - British Accreditation Council; NCA CASI - North Central Association - Commission on Acreditation and School Improvement

ACREDITĂRILE PE CARE LE DEȚINE O ȘCOALĂ DE BUSINESS sunt o măsură a recunoașterii academice a acesteia la nivel internațional și constituie un criteriu în funcție de care mulți dintre studenți aleg un program în detrimentul altuia.

SPRE EXEMPLU, o școală de business eligibilă pentru a fi inclusă în topul realizat de publicația britanică Financial Times trebuie să fie acreditată internațional de unul dintre organismele AACSB, AMBA sau EQUIS.

DOAR CINCI ȘCOLI DE PE PIAȚA LOCALĂ dețin una dintre cele trei acreditări impuse de Financial Times.

MULTE DINTRE PROGRAME sunt acreditate la nivelul instituției străine partener, însă programul oferit pe piața locală nu are încă acreditările.

Corina Petrescu,
director general, C.P. Consultant Services, absolvent Codecs

A fost un lung șir de provocări, emoții, frustrări, sacrificii, bucurii, o experiență deosebită, care a culminat cu o imensă satisfacție la final.

PUBLICITATE

Abonați-vă la

ZIARUL FINANCIAR | BUSINESS magazin | TARGET

Economisiți până la 63% față de prețul de copertă

PRIN SMS

Trimiteți un SMS la 7580*, tarif 10 Euro fără TVA, cu textul:

CUMPAR ZF — pentru un abonament la ZIARUL FINANCIAR pentru 1 lună
CUMPAR BM — pentru un abonament la BUSINESS Magazin pentru 3 luni
CUMPAR TG — pentru un abonament la TARGET pentru 6 luni

Contravaloarea abonamentului va fi reținută direct din factura dvs. de telefon mobil. Apoi vă vom contacta telefonic pentru a stabili detaliile legate de abonament.

*Numărul este valabil în rețelele Orange și Vodafone.

În rețeaua Orange veți fi anunțat prin SMS că v-ați abonat la una dintre publicații și că ați fost tarifat cu 10 Euro + TVA.

În rețeaua Vodafone veți fi rugat să confirmați achiziția printr-un nou SMS cu tarif normal, după care veți primi un SMS de confirmare a plății, costul total al tranzacției în această rețea fiind de 10 Euro + 0,10 Euro fără TVA, aferent celor 2 SMS-uri de comandă și confirmare.

ONLINE

Accesati site-urile

www.zf.ro www.businessmagazin.ro www.targetonline.ro

și alegeți abonamentul dorit.

Completați câmpurile cu toate datele cerute. Plata se efectuează online. Pentru a contracta abonamente cu plata online aveți nevoie de card de credit/debit VISA, MASTERCARD, VISA ELECTRON sau MAESTRO valabil.

PRIN OP SAU MANDAT POȘTAL

Completați talonul și trimiteți-l prin fax la 0318.256.243 sau e-mail la abonamente@zf.ro

Numele și prenumele*:
Funcția:
Persoana de contact**:
Funcția:
Firma/Compania:
Domeniul de activitate:
CIF:
Reg. Com.:
Adresa*:
Telefon*:
Fax:
E-mail:

* câmpuri de completat obligatoriu
** se completează doar dacă nu doriți să fiți contactat(ă) direct

☐ Nu sunt de acord ca datele mele personale să fie incluse în baza de date cu cititorii produselor editate de PubliMedia International, conform Legii 677/2001.

Bifați tipul de abonament

	1 lună	6 luni	12 luni
ZIARUL FINANCIAR	☐ 29 RON	☐ 149 RON	☐ 249 RON
ZIARUL FINANCIAR și TARGET	–	–	☐ 285 RON
ZIARUL FINANCIAR și BUSINESS Magazin	–	–	☐ 315 RON
ZIARUL FINANCIAR, BUSINESS Magazin și TARGET	–	–	☐ 335 RON

Contravaloarea abonamentului se poate achita prin ordin de plată la orice bancă sau prin mandat postal la orice oficiu poștal, în contul PUBLIMEDIA INTERNATIONAL – RO76INGB0001000180258927 deschis la ING BANK, sector 1, CIF RO 12530043.

Prețurile includ TVA și taxele de distribuție.

Trimiteți acest talon împreună cu dovada plății la adresa:

PubliMedia International – Departamentul Abonamente, CP. 1 – CP. 866, sector 1, București, prin fax la numărul 0318.256.243 sau prin e-mail la abonamente@zf.ro

Publimedia International își asumă responsabilitatea trimiterii abonamentului către deținătorul acestuia. Eventualele erori în distribuție nu cad în sarcina noastră, dar trebuie semnalate imediat pe adresa abonamente@mpg.ro

Vă mai puteți abona la POȘTA ROMÂNĂ prin toate oficiile poștale din țară, filialele RODIPET și la următoarele firme: ALIBRIS, APEX, APEX AB COM, ART ADVERTISING, AVATAR, CALLIOPE, CUGET LIBER, CURIER PUBLICITAR, CURIBER PRESS, CONSTANT PRESS, DAMCO, DIFSTARPRESS, HACHETTE DISTRIBUTION SERVICES INMEDIO, INFO EURO TRADING, INA K PRESS, INTER PRESS SPORT, MEDIA PRESS ABONAMENTE, MT PRESS, NISBAC, ROFSTA, TIPOLALIS IMPEX, UNITATEA, VIATA LIBERĂ, ZIRKON MEDIA

Pentru detalii suplimentare despre abonare contactați Departamentul Abonamente: INFO LINE: 0800 88 ZF ZF (0800 88 93 93) – apel gratuit, TEL: 0318 256 242 / 332 / 244, E-mail: abonamente@zf.ro sau www.ZF.ro

Abonamentele achitate până la data de 20 a fiecărei luni vor fi onorate începând cu data de 1 a lunii următoare.

internațional

Harvard și Cambridge, cele mai bune universități din lume pentru al doilea an

Topul primelor zece universități din lume este în continuare dominat de instituțiile americane și britanice, potrivit clasamentului de anul trecut al QS, rețea globală specializată în educație managerială și cariere de top.

Cele mai bune 50 de universități din lume

POZ. 2007	POZ. 2006	UNIVERSITATE
1	1	Harvard University
2	2	University of Cambridge
2	3	University of Oxford
2	4	Yale University
5	9	Imperial College London
6	10	Princeton University
7	7	California Institute of Technology
7	11	University of Chicago
9	25	University College London (UCL)
10	4	Massachusetts Institute of Technology (MIT)
11	12	Columbia University
12	21	MCGILL University
13	13	Duke University
14	26	University of Pennsylvania
15	23	Johns Hopkins University
16	16	Australian National University
17	19	University of Tokyo
18	33	University of Hong Kong
19	6	Stanford University
20	35	Carnegie Mellon University
20	15	Cornell University
22	8	University of California, Berkeley
23	33	University of Edinburgh
24	46	King's College London
25	29	Kyoto University
26	18	Ecole Normale Supérieure, Paris
27	22	University of Melbourne
28	37	École Politechnique
29	42	Northwestern University
30	40	University of Manchester
31	35	The University of Sydney
32	54	Brown University
33	50	University of British Columbia
33	45	University of Queensland
33	19	National University of Singapore
36	14	Peking University
37	64	University of Bristol
38	50	The Chinese University of Hong Kong
38	29	University of Michigan
40	28	Tsinghua University
41	31	University of California, Los Angeles (UCLA)
42	24	ETH Zurich (Swiss Federal Institute of Technology)
43	38	Monash University
44	41	University of New South Wales
45	27	University of Toronto
46	70	Osaka University
47	66	Boston University
48	69	University of Amsterdam
49	43	New York University (NYU)
50	46	The University of Auckland

SURSA: **QS Quacquarelly Symonds**

Liviu Florea

PENTRU AL DOILEA AN CONSECUTIV, HARVARD UNIVERSITY, Cambridge, Oxford și Yale se poziționează pe primele patru locuri ale clasamentului realizat de QS. Topul pe 2007 include pentru prima oară în primele zece poziții University College London și universitatea din Chicago.
Spre deosebire de 2006, ierarhia THES-QS World University pe 2007 cuprinde unități de învățământ din 12 țări, comparativ cu 11 țări, ca în anii trecuți. Începând cu anul trecut au fost adăugate pe lista QS și școlile din Olanda.

PRINTRE UNIVERSITĂȚILE care au intrat pentru prima dată în ranking-ul QS se numără Brown University, Bristol, Chinese University of Hong Kong, Osaka, Boston și Amsterdam.
Topul primelor 100 de universități din 2007 se remarcă prin creșterea numărului instituțiilor asiatice prezente în ierarhie, care a ajuns la 13 anul trecut, dar și printr-o prezență diminuată a universităților europene. În același timp însă, numărul unităților de învățământ superior din America de Nord a ajuns la 43, cu șase mai multe decât în 2006.

„CLASAMENTUL THES-QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS DIN 2007 evidențiază că modelul adoptat de universitățile independente din Statele Unite și Marea Britanie, care beneficiază de importante finanțări din partea statului, dă rezultate foarte bune, dar evidențiază și excelența mediului academic de pe fiecare continent", spune Martin Ince, reprezentantul Times Higher Education Supplement, unul dintre realizatorii clasamentului, alături de QS.

PENTRU REALIZAREA ANALIZEI, QS a primit răspunsuri de la un număr record de profesori din mediul academic, dar și din rândul altor angajați, potrivit lui Nunzio Quacquarelli, managing director al QS.
The Times Higher Education Supplement a fost fondată în 1971 și reprezintă o publicație săptămânală a universităților din toate colțurile lumii.

TOTODATĂ, QUACQUARELLI SYMONDS este o companie specializată în oferirea de servicii de consultanță pentru alegerea unei forme de învățământ și pentru o carieră.

IERARHIA THES-QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS PE 2007 în care sunt grupate cele mai bune 500 de universități din lume reflectă internaționalizarea formelor de învățământ superior peste tot în lume, 27 de universități din 14 țări diferite intrând în top 200 pentru prima oară în istorie.

ADRIANA DUȚESCU,
director al Bucharest School of Management (BSM), care oferă programul de MBA Româno-Canadian

FOTO: **Silviu Matei**

Școli ca Harvard sau London Business School nu vor fi interesate de România în următorii cinci ani

MBA-ul este o experiență „once in a lifetime". De aceea el trebuie ales cu foarte mare atenție, astfel încât să ajute cu adevărat în dezvoltarea unui manager.

Alina Pahoncia

„Un program de MBA te ajută să arzi niște etape. Unii oameni se nasc cu anumite abilități, în timp ce alții le dobândesc pe parcurs. Iar lucrurile pe care le intuiești, de multe ori nu le înțelegi în mod organic", spune Adriana Dutescu, director al Bucharest School of Management (BSM), care oferă programul de MBA Româno-Canadian. Astfel, un program de MBA îți structurează foarte bine gândirea pentru că îți oferă niște instrumente și îți dezvoltă niște abilități care nu sunt la îndemâna oricui.

Pentru o anumită perioadă de timp, intri în contact cu alți manageri, cu oameni care au responsabilități în companiile din care provin și de aici vine un alt mare câștig al programelor de instruire managerială: faptul că poți învăța din experiența altora.

„Este o experiență asemănătoare apartenenței la un club", spune Dutescu. „Ești în același loc cu oameni care au preocupări și aspirații similare cu ale tale, astfel încât îți este ușor să te regăsești între ei."

MBA-ul te schimbă radical ca personalitate, te aduce le limită și te determină să-ți depășești limitele. Deși este de părere că poți să ai zeci de diplome și să rămâi la nivelul colecționării de hârtii, Adriana Dutescu crede că unul dintre cele mai importante atuuri pe care ți le aduce un MBA este gândirea structurată și faptul că se lucrează mult în echipă. „E un laborator unde simulăm conflictele și problemele care apar în viața reală. Este foarte importantă sinergia grupului. Un program de MBA ia specialiștii și îi pregătește să fie manageri generali, să managerieze un business de la A la Z."

Managerii români stau cel mai prost la nivelul abilităților soft, pe care nu le-au dobândit și nu le-au utilizat foarte mult până acum, iar acestea sunt o parte importantă într-un program de MBA. Media de vârstă este de 33 de ani. „Este o vârstă la care cu greu îți mai faci prieteni. E ca în armată, faci prietenii pe viață", explică ea.

De 14 ani de când lucrează în interiorul „industriei" programelor de MBA, conducând unul dintre cele mai longevive programe de pe piață, Adriana Dutescu spune că a observat că piața locală de profil s-a segmentat. „În România, piața MBA-urilor nu și-a atins încă maturitatea și mai este suficient spațiu de dezvoltare. Un exemplu în acest sens este creșterea cererii pentru programe de training care sunt legate de programele de formare managerială. Acest fenomen dovedește că există interes pentru perfecționarea profesională continuă."

Cu toate acestea, o educație de tip MBA este specială, pentru că, spre deosebire de programele punctuale de training, presupune o anumită „îndârjire" din partea celor implicați. „Prin implicarea într-un program de master în business, managerii adaugă la complexitatea de zi cu zi încă o sarcină, care nu este deloc ușoară", precizează directorul de program.

De unde vin studenții

- Financiar - bancar - 26%
- Producție - 16%
- Consultanță - 14%
- Marketing și retail - 12%
- IT, telecom - 11%

Iar intensificarea competiției nu va face decât bine pieței, întrucât pe măsură ce vor apărea mai multe școli, concurența se va rafina și va crește implicit și calitatea programelor. „Nu cred că Harvard sau London Business School vor fi interesate de România în următorii cinci ani", este de părere Dutescu, în primul rând pentru că piața locală nu poate susține financiar astfel de programe, al căror cost ajunge și chiar depășește în unele cazuri 100.000 de euro.

Pentru managerii care vor să își continue cariera în România, are mai mult sens să urmeze cursurile unei școli care are o componentă internațională. Pe de altă parte, cei care vizează cariere în afara granițelor, un MBA local s-ar putea să nu fie cea mai bună alegere în acest sens.

Schimbarea pieței a dus și la modificarea structurii programului. În 1994, varianta de program intensiv de un an, pe care o oferea școala, era singura acceptată de către partenerul canadian care a asigurat pentru o vreme finanțarea MBA-ului Româno-Canadian în România. Însă datorită faptului că urmarea acestuia însemna ieșirea din activitate a managerului respectiv pentru aproape un an de zile, începând din 2000, BSM a lansat și o variantă de MBA in action, care presupune cursuri în fiecare miercuri seara și sâmbătă toată ziua și care, spune Adriana Dutescu, s-a dovedit a fi mult mai de succes în rândul managerilor români. Dovadă stă faptul că de anul trecut s-a renunțat complet la varianta intensivă.

„Varianta in action presupune aceleași cursuri, fără nicio diferență de conținut, doar că ele se desfășoară pe durata a doi ani de zile."

Principalul avantaj al pieței din România, care este relativ tânără la capitolul management, este faptul că poți să lucrezi pe măsură ce înveți și să aplici din mers ce ai învățat. Dezavantajul este că mediul de business nu este atât de dezvoltat ca în alte țări cu tradiție. Chiar dacă anumite companii vor să promoveze printre angajați pe absolvenții de MBA, businessul în sine vine în continuare pe locul întâi. Dacă apare o problemă în firmă, cursantul nu mai este cursant și trebuie să redevină manager.

Iar cum businessul autohton este puțin haotic, este greu de planificat de la o zi la alta programul unui manager.

Profesorii care predau în cadrul unui program de instruire managerială de business nu trebuie să aibă neapărat cunoștințe exhaustive în afaceri. Un trainer bun de MBA trebuie să fie avocatul diavolului. Trebuie să incite la discuții, să arunce mingea în teren, să fie un facilitator.

„Există posibilitatea de a avea în sală un cursant care să aibă mai multă experiență de business decât trainerul", spune directorul BSM.

NUME PROGRAM: MBA Româno-Candian
INSTITUȚIA: Bucharest School of Management/ASE
DATA APARIȚIEI: 1994
SPECIALIZARE: finanțe/marketing
COST: 10.000 de euro
DURATĂ: 2 ani
NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: 800

„MBA-ul este o experiență asemănătoare apartenenței la un club. Ești în același loc cu oameni care au preocupări și aspirații similare cu ale tale, astfel încât îți este ușor să te regăsești între ei."

SEBASTIAN MUNTEANU,
director de program
Professional MBA in Project and Process Management

FOTO: **Silviu Matei**

Este greu să convingi un manager de succes că merită să investească într-un MBA

Principala provocare pentru școlile care oferă programe MBA este să își convingă potențialii studenți de utilitatea acestora.

NUME PROGRAM: **Professional MBA (PMBA) in Project and Process Management**

INSTITUȚIA: **Executive Academy din cadrul Universității de Științe Economice și Administrative din Viena**

DATA APARIȚIEI: **mai 2008**

SPECIALIZARE: **project and process management**

COST: **19.800 euro**

DURATĂ: **24 de luni**

NUMĂR TOTAL ABSOLVENȚI: **–**

Alina Pahoncia

„Lumea este încă speriată de preț, deși există oameni cu bani în România. Problema este să îi faci pe manageri să conștientizeze importanța urmării unui program de instruire managerială. Este greu să îi convingi pe oamenii care au deja succes de utilitatea unui program de MBA și, mai mult, că merită să investească în el“, spune Sebastian Munteanu, director de program Professional MBA in Project and Process Management, care va fi oferit începând cu luna mai pe piața locală.

România este o economie emergentă, iar lucrurile se întâmplă foarte repede, și în acest context devine foarte important să faci lucrurile ca la carte, să folosești metode verificate, testate, pentru a fi competitiv.

„Este ceva să faci lucrurile folosind experiența ta și cu totul altceva să le faci pe baza unor modele care și-au dovedit anterior eficiența“, spune Munteanu, adăugând că lansarea programului de MBA în project și process management are legătură cu faptul că specializarea este încă insuficient acoperită la nivel local.

În fiecare companie există oameni care se ocupă de managementul proiectelor, chiar dacă funcția lor are altă titulatură.

Un manager de proiect câștigă, în medie, 1.500 de euro pe lună, în timp ce un project manager foarte bun poate ajunge la câștiguri de 10.000 de euro lunar. Un project manager are rolul de a asigura legătura între echipa care lucrează pe proiect și project owner, cel care investește banii. În prezent, în România există în jur de 200 - 250 de project manageri acreditați, dar numărul lor real este cu mult mai mare. „În fiecare companie există oameni care se ocupă de managementul proiectelor, chiar dacă funcția lor are altă titulatură.“

Munteanu este de părere că managerilor români le lisește încă o standardizare a sarcinilor dintr-un proiect, precum și un limbaj comun, elemente care sunt atât de des întâlnite în țările din Occident. „Acestea sunt lucrurile mici care fac diferența între un proiect bun și unul foarte bun.“

Programul de Professional MBA (PMBA) în Project and Process Management se va desfășura începând cu luna mai sub forma unui joint-venture între Executive Academy din cadrul Universității de Științe Economice și Administrative din Viena, care oferă deja un program Executive pe piața local, și compania de consultanță Roland Gareis.

„Studiile internaționale arată că există creșteri salariale consistente după absolvirea unui MBA. Mai mult decât atât, în cazul în care un manager plătește din surse proprii pentru program, investiția se amortizează în aproximativ doi ani“, mai spune Munteanu.

Studenții de MBA vor să iasă în lume

Doar șapte dintre programele de MBA/EMBA de pe piața locală oferă călătorii de studiu în străinătate, în condițiile în care majoritatea absolvenților apreciază componenta internațională ca pe unul dintre principalele atuuri ale programelor.

Studenții EMBA-ului Asebuss sunt implicați în anul doi de studiu într-un proiect internațional în colaborare cu Kennesaw State University din SUA, care se derulează pe durata a opt luni de zile, în paralel cu disciplinele EMBA.

Comunicarea între studenții români și cei americani, sub coordonarea unuia dintre profesorii ambelor școli de afaceri, este asigurată prin videoconferințe lunare, precum și prin întâlniri față în față, în România și Atlanta. Tot în anul doi de EMBA, toții cursanții Asebuss fac o vizită de studii în Atlanta - Georgia, în cadrul săptămânii rezidențiale internaționale.

În cadrul programului oferit de WU Executive Academy, studenții fac două călătorii de studiu, una în SUA și alta în Austria, la Viena la WU Executive Academy.

În cadrul vizitei de la New York și Minneapolis, studenții vizitează mai multe companii și participă la proiecte și cunosc alți studenți ai programelor de EMBA.

Programul de EMBA al Sheffield implică trei călătorii în străinătate. În primul an, cursanții au un week-end de studiu la Universitatea Sheffield (Sheffield, Anglia), iar în cel de-al doilea an studenții au programate două week-end-uri în Salonic, unde studiază specializarea aleasă - management, marketing, finanțe sau logistică.

> Nu oferă călătorii de studiu programul de MBA al INDE, cel Româno-German din cadrul ASE, MBA-ul City University of Seattle și nici cel Româno-Canadian.

În etapa a doua a programului MBA al OU Business School, cursanții participă la școli rezidențiale de curs a căror durată este de patru zile, școli care se desfășoară în Marea Britanie sau în alte locații din Europa oferite de către Open University, ca de exemplu Belgia sau Olanda.
Școlile rezidențiale au un caracter obligatoriu, studenții putând opta pentru perioada când doresc să participe și pentru locație.
Studenții EMBA-ului oferit de Tiffin pot opta pentru un modul în Statele Unite, însă reprezentanții școlii spun că acest lucru este foarte rar solicitat, deoarece programul oferit în România este identic cu cel oferit la Tiffin University, Ohio.
În cazul CEU Business School, călătoriile în străinătate depind întru totul de student, astfel poate exista de la o călătorie (un semestru intensiv în campusul de la Budapesta) până la mai multe în cadrul programelor de Exchange Students (10 universități partenere fixe) sau Dual Degree (Case Western Reserve University, Cleaveland - Ohio, Goizeuta School of Business, Emory University, Atlanta - Georgia și Freiberg Technical University, Freiberg - Germany).

Programul de MBA al DeSales University oferă studenților posibilitatea unei vizite de studii Ón SUA, timp de o săptămână, finanțată în proporție de peste 90% din bugetul programului

Majoritatea programelor se desfășoară în limba engleză. Excepție face programul de MBA Româno-German care se desfășoară în limba germană, doar trei cursuri fiind oferite în engleză și programul INDE/CNAM care se desfășoară în franceză, engleză și română.
Nu oferă călătorii de studiu programul de MBA al INDE, cel Româno-German din cadrul ASE, MBA-ul City University of Seattle și nici cel Româno-Canadian.

Programe care oferă călătorii de studiu în străinătate

- EMBA WU Executive Academy Viena
- EMBA CEU Business School
- EMBA Asebuss
- MBA OU Business School
- MBA DeSales University/Universitatea Româno-Americană
- EMBA Tiffin University
- EMBA Sheffield City College

PUBLICITATE

AFLĂ TOTUL DESPRE
STILUL BUSINESS!

TARGET
TRĂIEȘTE BUSINESS

Top Financial Times: Cele mai bune programe de MBA

Topul primelor zece universități care oferă cele mai bune programe MBA full-time din lume este dominat în 2008, ca și în 2007, de școlile de business din Statele Unite ale Americii.

Liviu Florea

În 2008, pe prima poziție în ierarhia întocmită de Financial Times (FT) se află University of Pennsylvania: Wharton, din SUA, exact ca în 2007. Pe locurile următoare se clasează London Business School, Columbia Business School, Stanford University GSB și Harvard Business School, patru din primele cinci instituții fiind din SUA. Dacă în 2007 London Business School ocupa locul al cincilea, în 2008 a reușit să se claseze imediat sub liderul Wharton.

Cele mai multe universități incluse în topul FT sunt din Statele Unite, urmate de Marea Britanie, Canada și Spania. În total, sunt prezente 100 de universități din 19 țări.

Dintre școlile de business care sunt prezente pentru prima oară în istorie în topul FT, Indian School of Business ocupă locul 20, urmată de University of Strathclyde Business School din Marea Britanie, pe poziția 30, și de Shanghai Jiao Tong University, ACEM.

O școală de business eligibilă pentru a fi inclusă în topul realizat de Financial Times trebuie să fie acreditată internațional de unul dintre organismele AACSB, Amba sau Equis. Totodată, universitatea trebuie să facă dovada că deține un program MBA full-time cu o vechime de cel puțin cinci ani, dar și că a livrat pe piață mai mult de 30 de absolvenți cu cel puțin trei ani în urmă. Publicația a trimis chestionare la peste 23.500 de persoane care au absolvit programe MBA în 2004 în 156 de școli de business.

Întotdeauna Financial Times intervievează absolvenții de MBA la trei ani distanță după ce aceștia au primit diploma de absolvent. Din totalul celor 156 de universități chestionate de publicația britanică, 39 au fost excluse din clasament, din cauza numărului insuficient de absolvenți de MBA.

A urmat apoi o ierarhizare a celor 117 școli de business eligibile pentru a intra în clasament, pentru ca în final să fie alese cele mai bune 100 de instituții.

Rata de răspuns pentru topul din 2008 a fost de 48%, cu 4% peste nivelul anului precedent. Ierarhia FT se bazează pe datele colectate atât de la absolvenții programelor MBA, cât și de la universitățile care oferă cursuri MBA.

Informațiile au fost obținute prin trimiterea a două seturi diferite de chestionare.

Topul celor mai bune 25 de programe de MBA din lume

Loc 2008	Loc 2007	Facultate	Țara	Salariul lunar al absolvenților (dolari)
1	1	University of Pennsylvania: Wharton	SUA	14.000
2	5	London Business School	UK	12.000
3	2	Columbia Business School	SUA	14.000
4	3	Stanford University School	SUA	14.600
5	3	Harvard Business School	SUA	12.300
6	7	Insead	Franțe/ Singapore	12.300
7	14	MIT: Sloan	US	13.000
8	11	IE Business School	Spania	10.000
9	6	University of Chicago GSB	SUA	13.000
10	15	University of Cambridge: Judge	UK	11.100
11	11	Ceibs	China	12.800
12	16	Iese Business School	Spania	10.000
13	8	New York University: Stern	SUA	11.800
14	13	IMD	Elveția	12.300
15	9	Dartmouth College: Tuck	SUA	12.700
16	10	Yale School of Management	SUA	11.700
17	-	Hong Kong UST Business School	China	8.100
18	18	HEC Paris	Franța	10.000
19	19	University of Oxford: Said	UK	11.700
20	-	Indian School of Business	India	13.000
21	24	Esade Business School	Spania	9.000
22	28	Lancaster University Management School	UK	8.700
23	22	Manchester Business School	UK	9.400
24	19	Northwestern University: Kellogg	SUA	11.400
25	17	UCLA: Anderson	SUA	12.400

Topul primelor cinci programe de MBA din SUA

Loc 2008 (SUA)	Loc 2008 (Global)	Facultate	Țara	Salariul lunar al absolvenților (dolari)
1	1	University of Pennsylvania: Wharton	SUA	14.000
2	3	Columbia Business School	SUA	14.000
3	4	Stanford University	SUA	14.600
4	5	Harvard Business School	SUA	12.300
5	7	MIT: Sloan	SUA	13.000

Cele mai bune programe de MBA din Europa

Loc 2008 (Europa)	Loc 2008 (Global)	Facultate	Țara	Salariul lunar al absolvenților (dolari)
1	2	London Business School	UK	12.000
2	6	Insead	Franța/ Singapore	12.300
3	8	IE Business School	Spania	10.000
4	10	University of Cambridge: Judge	UK	11.100
5	11	Iese Business School	Spania	10.000

Cele mai bune programe de MBA din Asia-Pacific

Loc 2008 (Asia-Pacific)	Loc 2008 (Global)	Facultate	Țara	Salariul lunar al absolvenților (dolari)
1	11	Ceibs	China	12.800
2	17	Hong Kong UST Business School	China	8.100
3	20	Indian School of Business	India	13.000
4	39	Australian Graduate School of Management	Australia	2.000
5	41	Shanghai Jiao Tong University, ACEM	China	7.600

Cele mai bune programe de MBA din Canada

Loc 2008 (Canada)	Loc 2008 (Global)	Facultate	Țara	Salariul lunar al absolvenților (dolari)
1	40	University of Toronto: Rotman	Canada	8.200
2	48	York University: Schulich	Canada	7.000
3	53	University of Western Ontario: Ivey	Canada	8.800
4	88	University of Alberta	Canada	6.200
5	92	University of British Columbia	Canada	6.800

Cele mai bune programe de MBA pe domenii

General management
Harvard Business School
Dartmouth College: Tuck
University of Virginia: Darden

Finanțe
New York University: Stern
University of Chicago GSB
University of Rochester: Simon

Antreprenoriat
UCLA: Anderson
Stanford University GSB
Babson College: Olin

Strategie
University of Michigan: Ross
Harvard Business School
Ipade

Marketing
Northwestern Uni: Kellogg
Indiana University: Kelley
Duke University: Fuqua

SURSA: **Financial Times, Global MBA 2008 ranking**

STELIAN MARIAN,
absolvent London Business School

Am vrut să fac un EMBA la o școală din top 10 internațional

A făcut naveta București-Londra timp de doi pentru a face un EMBA la London Business School, una dintre cele mai bune școli de business din lume. De la câștiguri de 60.000 de euro pe an a ajuns la aproape 200.000 de euro și a fost vânat de Royal Bank of Scotland. A meritat?

Alina Pahoncia

Stelian Marian avea 31 de ani și era director de resurse umane și management organizațional în cadrul OTP Bank în momentul în care a decis să urmeze un program de Executive MBA.

„La OTP eram în comitetul executiv și, deși știam foarte bine cum să-mi fac jobul pe HR, mi-am dat seama că dacă ar fi trebuit să vorbesc despre strategii globale, contribuția mea se limita la partea de resurse umane. Aveam nevoie de know-how și de expunere la experiențele altora", spune Marian, care înainte a mai lucrat la Raiffeisen (trei ani) și la Zapp (peste un an).

Când a început să caute un program de EMBA, a exclus din start piața locală. De ce?

„Voiam o școală aflată în top zece internațional. În România nu e nicio școală aflată în top zece în lume. O școală bună îți oferă un pașaport și ai garanția că, după absolvire, va veni recunoașterea a ceea ce ai făcut într-o companie", spune el.

Iar investiția a fost cu mult mai costisitoare decât cea presupusă de un program local. Programul de EMBA al London Business School costă 90.000 de euro, iar Marian a achitat mai bine de două treimi din sumă, compania angajatoare completând diferența.

Spune cu toată convingerea că a meritat să investească peste 60.000 de euro în cariera sa.

„După absolvirea unui astfel de program se schimbă datele în ecuația căutării. Nu mai ești tu cel care caută un job, te caută angajatorii pe tine".

După primul an de EMBA a avut oferte de la Egon Zender, unul dintre cei mai mari jucători internaționali în executive search, și de la Royal Bank of Scotland.

Cei mai mulți dintre absolvenții de MBA sau EMBA în străinătate nu se mai întorc în România. Marian, însă, a ales să revină în țară pentru oportunitățile de pe piață, spune el. „Într-o companie, oricât de mare ar fi ea, ești blocat pe un anumit canal, în timp ce în antreprenoriat ai mai multă libertate în a aplica ce ai învățat la un EMBA."

Iar efortul financiar, deși considerabil, nu este cea mai mare provocare pe parcursul unui program Executive. „Este foarte greu", spune Marian, care spune că, pe lângă orele de curs la care participa în primul an de două ori pe lună, câte patru zile, trebuia să petreacă două ore pe zi studiind, pentru a ține pasul. „În al doilea an trebuia să fiu la Londra și câte două săptămâni pe lună".

Programul încărcat a fost unul dintre motivele care au contribuit la luarea deciziei de a pleca din OTP, în 2006, după primul an de EMBA.

Avea businessul său în consultanță încă de dinainte de a merge la OTP Bank, în 2004. După absolvire a început să se ocupe cu adevărat de afacerea pe care o conduce, compania de consultanță Synergon Consulting.

„London Business School este una dintre cele mai bune școli în antreprenoriat din lume. Mi-a dat avânt, mi-am dat seama ce trebuie să fac și care sunt oportunitățile din piață", explică Marian, care administrează acum un business de 350.000 de euro anual, cu o marjă de profit de 70%.

Dacă înainte de London Business School câștiga între 60.000 și 100.000 de euro pe an, adică între 5.000 și 8.000 de euro pe lună, după absolvire a ajuns să câștige dublu, mai exact peste 16.000 de euro lunar.

În 2005, anul în care s-a înscris Marian la programul de EMBA, 430 de manageri din întreaga lume s-au bătut pe cele 74 de locuri disponibile la EMBA-ul London Business School.

„Acesta este un element prin care școala își protejează și își susține brandul. Pe principiul că este puțin probabil să faci performanță dacă ai foarte mulți candidați, își permit «să dea cu piciorul» la sute de mii de euro pentru a conserva imaginea uneia dintre cele mai riguroase și mai selective școli din lume", spune Marian.

La London Business School sunt disponibile patru tipuri de program: un MBA full-time, un Executive MBA, adresat celor cu minimum 8 ani de experiență în muncă și 4 ani de experiență în management, un program de executive education de un an („sloan"), dedicat celor care au absolvit deja un EMBA și care au nevoie de un refreshment educațional și un program de executive education de scurtă durată, care se întinde pe durata a câteva săptămâni.

Crede că nu se poate vorbi de supracalificare în cazul managerilor care au absolvit programe în străinătate. „Pe piețele emergente, cum e și România, poți să aplici acum ceea ce ai învățat în timpul unui program de EMBA mai mult decât ai putea să o faci pe o piață așezată."

Unul dintre atuurile London Business School sunt proiectele de consultanță. Școala găsește companii de pe anumite piețe care au nevoie de consultanță pe probleme reale. Studenții se împart pe echipe și merg la sediul companiei unde identifică, analizează problemele și propun soluții. Marian a fost în Ucraina și în Africa de Sus, unde a petrecut câte 8 zile, timp în care a făcut audit organizațional, iar la final a prezentat împreună cu colegii săi planul propus pentru rezolvare în fața boardului.

Mediul la care te expune un program cu o asemenea notorietate este și el special. Marian spune că a avut colegi care ocupau poziții executive la Deutsche Bank, Morgan Stanley sau Pfizer. Un alt mare plus este dat de corpul profesoral. „Toți sunt oameni care dau tonul în businessul internațional. Diversitatea culturală a studenților e fascinantă. Eram 28 de naționalități din 70 de țări."

Până în prezent cinci români au absolvit London Business School.

„După absolvirea unui astfel de program se schimbă datele în ecuația căutării. Nu mai ești tu cel care caută un job, te caută angajatorii pe tine."

PUBLICITATE

ZF PROFESII

organizează a III-a ediție

HR conference

Câți bani aduce în companie un management bun al resurselor umane?

Miercuri, 19 martie, ora 9:00
JW Marriott Bucharest Grand Hotel, Sala Constanța

Partener principal: ACCOR Services

Invitati speciali

Prof. Dr. Deborah Roebuck

Directorul Institutului Siegel pentru Leadership, unul dintre centrele de excelentă în formarea liderilor de business din SUA.

A predat în fata a generații întregi de executivi în cadrul prestigioasei universități americane Kennesaw University – Atlanta (partenerul ASEBUSS în România).

Alain Cardon

Unul dintre cei mai buni coach-eri internaționali.

Este membru al **International Coach Federation**, specialist în coaching-ul de echipă și coach în îndrumarea organizațiilor internaționale, multiculturale și aflate în tranziție.

La finalul primului an după integrarea în Uniunea Europeană, cei mai buni profesioniști români și străini vor face o analiză completă a pietei de resurse umane din România.

- Businessul românesc, față în față cu criza fortei de muncă
- Care vor fi efectele primului val al restructurărilor din mediul privat?
- Ce vrea un CEO de la directorul de HR?
- Most wanted – Ce te transformă în cel mai dorit angajator?

Evenimentul se va derula pe parcursul a două sesiuni plenare, urmate de două paneluri de discuție.

În cadrul conferinței va fi lansat **primul TOP al MBA-urilor din România** realizat de ZF Profesii.

Parteneri: ROMPETROL energie vie · People First business innovated · ERICSSON TAKING YOU FORWARD

Pentru înscrieri și detalii suplimentare: Anca Păun, PR&Events Manager Business Press
Tel.: 0318.256.293, e-mail: evenimente@ziarulfinanciar.ro
www.zf.ro